





„Bog nas varuj vseh slabih žensk, dobrih pa se varujte sami.“

Judovska modrost

# KAZALO

Povzetek .....	6
Uvod .....	7
Čarovništvo včasih .....	8
Predstave .....	8
Čarovnice .....	8
Podoba hudiča .....	10
Vsaka je imela svojega hudiča .....	10
Čarovnije in uroki .....	12
Sodni postopek .....	14
Čarovniški shodi .....	14
Kraj in čas procesov .....	16
Značaj čarovniških procesov .....	17
Pristojna sodišča .....	18
Ugotavljanje čarovništva s preiskusi .....	18
Mučilne tehnike in naprave .....	20
Zasliševanje obtožencev .....	21
Sodbe in kazni .....	22
Spol in število žrtev .....	25
Izpovedi obsojenih .....	26
Zeliščarstvo nekoč in danes .....	31
Čarovna načela .....	32
Moči rastlin .....	33
Nasveti .....	34
Čarovne namere .....	37
Čarovna uporaba barv .....	39

Zeliščni vrt .....	40
Čarovništvo danes .....	40
Sodobne čaravnice .....	40
XIII pravil sodobne čaravnice .....	44
Magija barv .....	44
Magija .....	46
Črna umetnost .....	46
Hitler, mojster črne magije .....	49
Bela magija .....	51
Bajaniška veda .....	52
Izdelava bajanice .....	53
Začetniška sreča .....	54
Intervju .....	55
<b>Empirični del</b> .....	56
Namen raziskave, hipoteze .....	56
Sestava anketnega vprašalnika .....	56
Analiza ankete .....	56
Rezultati opravljene ankete .....	57
Ovržene in potrjene hipoteze .....	68
Risanje čaravnice .....	69
Zaključek in družbena odgovornost .....	73
Literatura .....	74
Priloge .....	76

## ZAHVALA

Rada bi se iskreno zahvalila svoji mentorici, ki je pripomogla pri nastajanju, urejanju podatkov za raziskovalno nalogo, predvsem pa me je usmerila na pravo pot.

Zahvalila bi se rada tudi učencem, ki so svojo domišljijo izlili na papir ter pridno in odkrito rešili anketo.

Seveda se zahvaljujem tudi gospodu Jožetu Majesu, ki je odgovoril na nekaj zastavljenih vprašanj v zelo kratkem času.

## POVZETEK

V nalogo sem vključila zgodovino čarovništva na področju Maribora.

Kako so si čaravnice in hudiča sploh predstavljali? Pri primerjavi predstave o čarovnicah nekoč in danes so mi pomagali prvošolci in osmošolci, ki so svojo domišljijo prenesli na papir. Predstavila sem potek sojenja obtoženim čarovništva. Dotaknila sem se zeliščarstva včasih in danes. Spregovorila sem tudi o čarovništvu v sodobnem času (19., 20. in 21. stoletje). Za popestritev raziskovalne naloge sem vključila intervju in kratko anketo, ki je anketirance povpraševala o njihovih predstavah čaravnice. Literatura vključuje tako knjige, kakor spletne strani.

## SUMMARY

Witchcraft in Maribor is included in my research project.

How did people visualize the witches and the wizards? Pupils of the first and eighth grade helped me to get the comparison of visualization of witches then and now. They brought their imagination on the paper. I represented the flowchart of the trial to people prosecuted of witchcraft. I also wrote something about herbalism then and now. The witchcraft of modern times (19<sup>th</sup>-21<sup>st</sup> century) is also mentioned. To diversify my project I used the interview and a short questionnaire. With it I asked the respondents about their visualization of witches. I also used the books and internet.

# 1 UVOD

Temo o temačnih silah in zamegljeni prikriti preteklosti sem si od nekdanj želela raziskovati. Letos se mi je ta želja uresničila, saj menim, da lahko s to raziskovalno nalogo bralce opomnim na temačno preteklost, ki jo je cerkva še leta in leta poskušala prikriti. Morda vsak od nas še ni seznanjen s temno platjo izgonov čarovništva. Moram priznati, da tudi jaz nisem. Ker teme ne poznam tako dobro, bo raziskovanje še toliko bolj zanimivo.

V raziskovalni nalogi Satanove čaravnice se želim predvsem poglobiti in raziskati pomen čarovništva skozi čas. Včasih, kakor tudi danes. Zelo zanimiva tema se mi zdi tudi zeliščarstvo, zato ga bom v raziskovalno nalogo prav tako vključila.

Opravila bom anketo v kateri bom anketirance povprašala po njihovem mnenju in nasploh o tem, kako si predstavljajo čaravnice. Z znanim zeliščarjem bom imela tudi intervju v katerem ga bom povprašala o njihovih spretnostih in odzivu družbe na temo čarovništva. Posegla bom tudi v domišljijo učencev, ki je ne bodo ubesedili, pač pa ponazorili z risbami. Njihovi izdelki bodo vključeni v raziskovalno nalogo.

Postavila sem tudi nekaj hipotez ki jih bom lahko potrdila ali zavrgla po pregledanih anketah.

Hipoteze:

1. V 8. in 9. razredu si večina učencev čaravnico predstavlja z zvarki.
2. V 2. razredu večina učencev ne zanika obstoj čarovnic.
3. Večina anketiranih učencev, si čaravnico predstavlja, kot mlado, lepo in dobro osebo.
4. Večina anketiranih učencev, si čaravnico predstavlja v črni barvi.

## 2 ČAROVNIŠTVO VČASIH

### 2.1 PREDSTAVE

#### 2.1.1 ČAROVNICE

*NASPLOH:*

Čarovniška verovanja so stara toliko, kot je staro človeštvo. Temelj čarovniškega pojma sestavljajo prastare predstave, ki pa so jim dokončno vsebino določili cerkveni in pravni teksti ter državna zakonodaja. Vendar pa čarovniške predstave vaškega prebivalstva niso bile nikoli povsem identične s čarovniškim pojmom sodnega aparata.

Čarovništvo ima kot kaznivo dejanje korenine že v antiki. Tam je bila kazniva škodljiva magija, oziroma skrivnostna umetnost, ki drugim prinaša nesrečo. Grška boginja Hekata je podobno kot Medeja veljala za zavetnico čarovništva. Čaravnica Kirka je poznala tudi učinke strupenih zelišč. V drugi Mojzesovi knjigi je tudi ukaz: Čaravnice ne puščaj pri življenju! V starem Rimu se je lahko prvi v rodu pogovarjal z mrtvimi predniki posebno enkrat na leto. Poseben prizvok imajo tudi Halloween in Samhain. Homer v Odiseji poroča o prerokovanju z zaklinjanjem duhov umrlih. Shakespeare v delu Henrik VI. opisuje podobno prerokovanje.

Zasledimo lahko številne vzporednice med verovanjem v čaravnice in šamane. Šamani so bili posredniki med življenjem in smrtjo, med tostranstvom in onostranstvom. Njihova duša je potovala v onostranstvo in tako dobila moč, da je zdravila bolne. Čarovništvo in magijo so v nekaterih pravnih tekstih povezovali tudi z zastrupljanjem. Primeri so znani predvsem iz dvornih spletk.

Predstave o nočnih poletih in podobnem je krščanstvo označevalo za praznoverje. Drugače misleče so med pregoni prikazali kot brezbožne, perverznejše ter kot hudičeve sodelavce in zarotnike. Temelje demonologiji so postavili tudi veliki teologi Zahoda.

Inkvizicija je v pregonih proti krivovercem postala pozorna na, v tedanji Evropi navzoče, zelo stare predstave o obstoju ljudi, ki letijo po zraku, krvoselih, volkodlakih in podobno. Ljudje



so med mučenjem priznali, da so se odpovedali svoji veri, da so letali po zraku in mnoge druge stvari.

Težišče novega zločina je bilo v povezavi s hudičem. Čarovniške predstave so bile sestavljene iz petih elementov:

1. Sporazum s hudičem
2. Spolni odnos s hudičem
3. Letanje po zraku
4. Udeleževanje sabata
5. Škodljivo čaranje

(Povzeto po Košir, 1998, str. 4, 6, 7, 9, 12)

### ***Novoveška čaravnica v SLOVENIJI:***

Čaravnica, ki jo poznamo iz večjih čarovniških procesov, se je rodila relativno pozno. Po eni strani je imela korenine v ljudskih predstavah o posedovanju nadnaravnih moči nekaterih ljudi. Ni bila vedno povezana z zlom. Uporabljala je uroke, zdravilna zelišča, odlomke krščanskih molitev, da bi pozdravila bolezen, vrnila ljubezen, ukraden denar ali poiskala tatu. Zнала pa je tudi zastrupljati in škodovati drugim. Izraz za novoveško čaravnico je vešča.

### **Kaj je vešča?**

To je ženska, ki veliko ve, pomeni pa tudi nočnega metulja, ki je že v rimskih časih simboliziral duše umrlih. Vešče po ljudskih predstavah pijejo kri, kar je tudi lastnost bitij, ki se vračajo iz sveta umrlih. Izročilo iz Tolminskega pravi, da bo ženska, ki se rodi z zadnjico naprej, vešča. Povezana je z onostranstvom.

Podoba novoveške čaravnice – vešče se je pri nas oblikovala počasi. To je bila ženska, ki je čarovniško in magično dejavnost opravljala s pomočjo hudiča, s katerim je sklenila vezo – pakt. Za to ceno ji je dal nadnaravne sposobnosti, da bi škodovala okolju. Bila je sovražnica

celotne družbe. Predstavljali so jo kot osebo, ki kuje zaroto proti bogu in družbi. (Povzeto po Tratnik - Volasko, Košir, leta 1995, str. 154, 155)

### **2.1.2 PODOBA HUDIČA**

Srečamo ga v vseh religijah kot zlo, ki je nasprotno dobremu; je predvsem religiozni pojav in teološka figura. V krščanstvu predstavlja padlega angela, ki je ljubezen do sebe postavil pred ljubeznijo Boga. Zato je bil kaznovan z nasilnim padcem iz nebes v pekel, kjer je postal gospodar teme in voditelj zlih demonov. Iz samega pekla je vodil vojno proti Bogu in si prizadeval k sebi privabiti čim več duš. Upodobitev satana v prvotni krščanski umetnosti ne srečamo.

V 6. stoletju je cerkev poganske bogove razglasila za demone. Ti so se demonizirali in izgubili svojo božanskost. Različna božanstva germanskega, slovenskega, antičnega, bizantinskega in celo bližnjevzhodnega izvora so tako ustvarila bogat zbir vzorcev demonov in hudiča. Prvotno je bila podoba hudiča zelo raznovrstna, a ne vedno strašna in črna, kot v obdobjih, ki so sledila.

Hudiči imajo v srednjem veku vlogo zaščitnikov. Varujejo tudi pred nesrečo. To lahko vidimo v njihovih pogostih upodobitvah na srednjeveški cerkveni arhitekturi. Z upodobitvijo hudega duha so le-tega izgnali in mu dali prebivališče. Njegove prve strašne upodobitve so iz 11. in 12. stoletja.

Od 14. stoletja dalje postaja njegova grozovitost vse večja, saj se je sožitje z diabolničnim svetom prenehalo. Od kod pa so sploh prišle horde demonov z netopirskimi krili, enorogi zmaji in podobno? Z vzhoda, seveda. Evropska demonska ikonografija se je tako obogatila z novimi elementi. Zahodna elita se je vse od Božanske komedije prepuščala poplavi satanskih podob, ki je trajala vse do 17. stoletja. (Povzeto po Košir, 1998, str. 16, 17).

### **2.1.3 VSAKA JE IMELA SVOJEGA HUDIČA**

Čarovnice so hotele imeti svoje hudiče. Ena izmed mnogih je bila Slepčeva, ki si je hudiča ujela sama. Ime mu je bilo Kusman in z njim je večkrat spolno občevala, ponavadi v torek in

četrtek, vendar nikoli v soboto. Ko so bili Turki pred Dunajem, leta 1529, je Slepčin hudič, po imenu Sczüman, ujel in v steklenice spravil tri hudiče, ki jih je Slepčeva nato zaprla v svojo klet.

Zigoličinova je svojega hudiča zvezala z lasmi in ga skrila v kot pod pečjo Jöbstlove hiše. Lase je začarala, da so bili trdni kot veriga. Če bi hudiča tri leta pretepali s tri leta starimi leskovimi vejami, bi bil urok preklican in hudič spet svoboden. Povedala je tudi, da so udarci po verigi poziv, naj se čaravnice zberejo na običajnem mestu, kjer so imele srečanja.

Karin iz Nebove je lastila hudiča po imenu Gabrian. Bil je črn kot maček in zaprt v steklenici, ki je bila zamašena z voskom. Povedala je, da je videla Lačenbergerjevo na nekem razpotju, kako je s šibo iztepala rjuho in jo nagovorila tako, da sta nad vinskimi goricami pričela padati dež in toča. Tudi ona je na dan sv. Margarete plesala na nekem skednju med pšenico in drugim žitom.

Neža Zigolič je povedala, da se je z drugimi ženskami kopala v črnem tolmunu potoka pri sv. Kunigungi. Kopel so si pripravile tako, da so v vodo zlile vino in mleko, dodale še sol, žito in zelenjavo. Po kopeli so nekaj te vode odnesle domov, da bi jo pozneje uporabile za čarovnije. Pred štirimi leti so na dan sv. Marka naredile slano. Na dan sv. Urbana je s štirimi tovarišicami naredila nevihto. V ta namen je s križa pri Nebovi z desne Kristusove noge skrivaj odrezala iver, nato še tri iveri iz nekega drugega križa in jih odnesla k Šauperlovi in Krainerjevi, ti sta poklicali Rejnikovo in Starosetinovo in vseh pet je nato naredilo nevihto, pri čemer je Šauperlova kot mojstrica zlezla na streho in zvonila z uzdo in zvončkom.

Hudič Šuperline se je imenoval Črnagel. Z njim je imela dva otroka. Obiskoval jo je tudi v zaporu, kjer je z njo tudi spolno občeval. Prigovarjal ji je, naj se zadavi, tako bo njena duša pripadla njemu. Ona v to ni privolila. Večkrat ji je prinesel denar. Na strehi je imela kozlov rog in majhen zvonček. Če je zatrobila v rog, se je pojavil njen hudič in jo odnesel k prijateljicam.

Hudič Lačenbergerjeve je bil Tančič. Margareta, Kristjanova žena, je videla kako je hudič v obliki črnega psa prišel na čarovniški shod in ga je Lačenbergerjeva nato na verigi odpeljala domov. Tam mu je za naslednje binkošte obljubila vsake vrste žita, če ji bo prinesel dovolj denarja.

Starosetinovi je nekoč pobegnil hudič po imenu Peterle. Lačenbergerjeva ga je ujela, zavila v robec in ga skupaj s kamenčkom in s kosom bombaža zaprla v steklenico.

Nekoč sta njeni tovarišici z napitkom zagovorili vino. Ko sta to vino popili, ju je prevzela silovita želja po spolnih odnosih.

Margareta, Kristjanova žena, je priznala, da je na večer sv. Ulrika jedla, pila, plesala in se *znebila vina*, kar pomeni, da je čarala. (Varl, Tomažič, Radovanovič, 1997, str. 35, 36)

## 2.2 ČAROVNIJE IN UROKI

Kaj vse so tedaj ljudje pripisovali čarovnicam, se nam razkrije šele ob seznamu najpogostejših čarovnij. Dež in nevihte so čaravnice delale tako, da so v vodo metale kamenje, skozi rešeto vlivale vodo ali so s šibami stepale platno. V loncih in sodih so iz ledeno mrzle vode kuhale točo. Z njo so nato napolnile vreče in jo razsule nad polji in vinogradi. Zato so ob nevihtah kmetje streljali v oblake s posvečenimi krogli in smodnikom, ker so verjeli, da lahko s tem ubijejo ali vsaj preženejo čaravnice. Na podoben način so čaravnice delale tudi slano. Znale so ne le narediti dež, temveč ga tudi pregnati. To so naredile tako, da so pihale čarovni prah proti vetrovom, vihtele nože proti oblakom in privezale svoje hudiče na drevesa. Njiv in vinogradov pa niso pustošile le z nevihto in točo, temveč tudi tako, da so v zemljo zakopale živo srebro, jih poškopile z vodo, v katerih so se prej okopale, in kadile po poljih z zažganimi človeškimi kostmi, tako da so postala nerodovitna. Znale so povzročiti nenadne bolezni pri domačih živalih. Zato so bile krive, če se je mleko sesirilo ali če je postalo rdeče. Tako so bile včasih obtožene čarovništva tudi lastnice krav, ki so po mnenju sosedov dajale preveč mleka.

Bolezni, ki so jih povzročale z različnimi strupenimi zelišči ali pa so od tistega, ki so ga hotele začarati, dobile šop las, ki so jih nato zakopale v zemljo, ali njegovo sliko, ki so jo prebodle. Včasih pa so koga začarale samo s čarovnimi besedami. Ubijale so tako, da so na pot tistega, ki so ga hotele ubiti, polile vodo, in če je stopil prek nje, je moral umreti. V podobi črnih mačk so dojenčkom pile kri. Varile so ljubezenske napitke. Znale so se napraviti nevidne. To so dosegle na več načinov: da so imeli pri sebi krastačo, da so Kristusu na razpelu iztaknile oči in jih nosile s seboj, da so imele s seboj svečo, ki jo je pred tem držal kak mrlič, ali so

ponoči skuhale črno mačko in shranile njene kosti. Včasih pa so ljudem čarovnice tudi koristile. Lahko so namreč dosegle, da so tatovi vrnili ukradeno blago, ali da je nezvesti mož spoznal svojo napako in se vrnil k svoji ženi ali ljubici.

Pri čarovniji jim je večkrat pomagal hudič, ki so ga priklicale s čarovniškimi piščalkami, z zvončki ali pa tako, da so bingljale z nogami pod mizo. Marsikje so imele čarovnice svoje domače hudiče, zaprte v steklenicah, sodih ali kletih. Če so hotele njihovo pomoč, so jih morale včasih tepsti ali privezati na drevo, po navadi pa so živele z njimi v intimnih slogih, in z njimi imele celo otroke. Takšni otroci so bili izredno požrešni, toda kljub temu izredno suhi in hkrati zelo težki. Vedno so kričali v prvih mesecih in po rojstvu dobili zobe. Hudičeva oploditev čarovnic je bila precej zapleteno delo. Ker je hudič duh, se je moral najprej utelesiti, če je hotel imeti seme. Zato se je najprej spremenil v žensko in prejel seme od moškega čarovnika. Šele nato se je lahko spremenil v moškega in seme uporabil pri oploditvi čarovnice. Poleg otrok so čarovnice po občevanju s hudičem večkrat rodile krastače, črve, martinčke, veverice ali pa so kot kokoši nesle jajca.

Zaradi takšnih grozodejstev čarovnic so se ljudje skušali pred njimi in njihovimi čarovnijami obvarovati. Najpreprostejši način je bil, da so jih odkrili in nato sežgali. Ker pa to ni bilo vedno možno, so morali ljudje trdno verovati v Boga in Jezusa Kristusa, morali so ob nedeljah hoditi k maši in moliti. V usta so jemali posvečeno sol in s posvečeno vodo škropiti hišo, posebej še posteljo in hleve. Na vrata so obešali sveče, ki so bile blagoslovljene na svečnico, različna zelišča, ki jih je blagoslovil duhovnik na dan Marijinega vnebohoda, in palmove vejice, ki so bile blagoslovljene na cvetno nedeljo. Vsak petek in soboto naj bi pokadili hišo in hlev z blagoslovljenim kadilom. Zelo močno in učinkovito sredstvo proti čarovnijam so bili križci, narejeni iz voska sveč, blagoslovljenih ob svečnici in ob veliki noči, hostije, blagoslovljene na veliki četrtek, različna zelišča in kadila, blagoslovljena ob veliki noči in na praznik vnebovzjetja, zemlja s pokopališč, blagoslovljena voda in sol. Med izdelovanjem voščenenih križev so molili očenaš in ave Marijo. Nato so jih v imenu sv. Trojice pritrdili na hišo in hlevska vrata ali pa so jih nosili okoli vratu.

Če pa je bila tista oseba že začarana, je bil postopek, kako jo rešiti čarovnije, precej bolj zapleten. Kot najuspešnejše sredstvo so priporočali kopel. Začarani naj se spove in sprejme obhajilo, nato naj duhovnik bere sv. mašo de S. Trinitate (o sveti trojici) s posebnimi

molitvami. V kopel, ki je morala biti na skritem kraju, so dali blagoslovljeno vodo, vosek, sol, pepel, palmove liste, zemljo s pokopališča in devet vrst zelišč. Moški se je kopal nag, ženska pa v srajci. Ob zgornjem delu kadi so z desne in leve strani gorele po tri sveče. Duhovnik je iz stvari, ki so jih dali v kad, napravil mazilo, s katerim je namazal začarane dele telesa. Začarani je medtem prosil Boga za pomoč, duhovnik pa je zmolil določene eksorcizme in ga blagoslovil. Nato je duhovnik napravil iz 38 različnih praškov križe in enega je začarani moral v orehovi lupini okoli vratu nositi celo leto. V tem času je lahko pil le blagoslovljeno vino. Nazadnje je odšel v cerkev in se zahvalil Bogu, da ga je rešil začaranosti. Če pa vse to ni pomagalo, so pobožni ljudje zanj molili, se postili in delili miloščino. Devet dni zapored je duhovnik zanj bral sv. Mašo. Nato se je moral začarani preseliti v drug kraj in ves postopek ponoviti.

Seveda je bilo še veliko več različnih zagovorov proti čarovnijam, kot so zagovori zoper kugo, izpahnjeno nogo ali roko, točo, garje pri živini in mnogo drugih stvari. (Povzeto po Radovanovič, 1997, str. 28, 29, 30)

## **2.3 SODNI POSTOPEK**

Osnova za sodno preganjanje čarovništva pri nas so, enako kot drugod po Evropi, bili kazenski zakoni. Na Štajerskem pisanih zakonov do leta 1574 ni bilo. Sodniki so se ravnali po pravnih običajih in navodilih deželnega kneza. S privoljenjem štajerskih deželnih stanov je 24. decembra leta 1574 je nadvojvoda Karel II. izdal kazenski zakonik vojvodine Štajerske. Veljal je vse do časa Marije Terezije, leta 1740, ko so čarovniški procesi pri nas zamrli. (Povzeto po Radovanovič, 1997, str. 31)

### **2.3.1 ČAROVNIŠKI SHODI**

Čarovniški (satanski) shodi ali čarovniške sobote so temelj vsega čarovništva. Po navadi naj bi potekali ponoči med 21. uro in zoro naslednjega dne, oziroma do prvega petelinjega petja. Odvijali naj bi se na točno določenem kraju in ob točno določenem času. Običajno naj bi bili na višjih, že od daleč vidnih gorah, na križpotjih, pri samotnih križih, včasih pa tudi na

pokopališčih. Na Štajerskem naj bi bila shajališča čarovnic na Schöcklu pri Gradcu, na Pleschkoglu in Gleichenberger Koglu. V Sloveniji so še posebej znana shajališča: Donačka gora, Klek, Slivnica pri Cerknici in Pesniški hrib.

Čarovnice in čarovniki naj bi na shode prihajali leteč po zraku na različnih predmetih in živalih, kot so metle, vile, palice, psi, mačke, kozli, volkovi. Pred odhodom naj bi čarovnice sebe, in predmet ali živali, na katerih so letele, namazale s čarovnim mazilom, ki je bilo lahko različnih barv in je bilo narejeno iz strupenih zelišč in narkotikov ter olja, krvi netopirjev, zdrobljenih kosti umrlih ali iz masti umorjenih nekrščenih otrok. Tako mast so težko dobile, zato so se morale zadovoljiti z mastjo, le iz prstov, krščenih otrok tudi, če so umrli naravne smrti. Zato so čarovnicam na procesih očitali, da na pokopališčih izkopavajo trupla otrok. Vendar v naših krajih čarovniškega mazila ne omenjamo pogosto. Preden so poletele, so morale izreči še posebne čarovniške izreke. Med poletom so se večkrat spremenile v srake ali krokarje. Na polete so večkrat povabile svoje znanke. Čarovnice naj bi letele naokoli bolj ob viharjih ali pa so se vozile na ognjenem vozu, ki so ga vlekli črni konji. V uporabo jim ga je dal hudič. Tiste, ki so hodile na shode peš, pa naj bi se pred odhodom spremenile v mačke, pse, zajce in druge živali. Na shodih naj bi se zbralo okrog 12 000 čarovnic in čarovnikov. Pričakal jih je hudič, ki se je prikazoval v različnih oblikah. Na Štajerskem se je pojavil kot Kranjec, Hrvat ali Madžar.

Ko so se vsi zbrali, so pokleknili pred hudičem in mu izkazali božje spoštovanje. Ob tem so molili čarovniške molitve, kot na primer:

*Naglji in rože,*

*pasovi in hlače,*

*miši in kože,*

*igralci in karte,*

*puške in sablje,*

*lopate in vile,*

*flavte in harfe,*

*ščuke in krapj,*  
*kaplje in ploha,*  
*grenko in kisko,*  
*pridite skupaj,*  
*v imenu hudiča!*

Na poklone jim je hudič odgovoril, tako da jim je prdnil v obraz.

Po koncu maše je hudič posvetih hrano in pijačo, ki so jo pili iz ogabnih posod. Ob sprejemu jim je hudič z nohti zarisal na skrivne dele telesa, kar je bil znak, da so bili njegova last. Nato jim je vrag podaril darove. Na primer krastačo, ki te napravi nevidnega. S hudičem so na shodih sklepali tudi pogodbe. Namesto črnila so uporabljali kri iz nosa ali prstov. Tudi čarovniki in čaravnice so imeli svojega kralja ali kraljico. Podeljevali so si tudi čine. Shod so zaključili s hudičevo pojedino, na kateri so jedli, plesali in pili. Včasih so na takih pojedinah jedli dojenčke. Vino je bilo podobno gnojnici. Točil ga je po navadi hudič, iz kakšnega starega drevesa ali iz križev na križpotjih. Za razsvetljavo so uporabljali luči, katerih plamen je bil modrikaste barve. Za svečnike je hudič uporabljal stare čaravnice, ki so se sklonile, hudič pa jim je vtaknil svečo v golo zadnjico. Ves čas pojedine so hudiči izvajali glasbo brez prave melodije. Seveda je k tem slavlju spadal tudi čarovniški ples, ki je bil navadno skrajno erotičen in med njim so peli čarovniške pesmi. Zborovanje so zaključili s splošnimi orgijami. Hudič je zase zahteval mlade in lepe čaravnice. Na koncu je svoje vernike opozoril, da morajo ljudem napraviti čim več škode. Odšli so tako, kot so prišli. (Povzeto po Radovanovič, 1997, str. 24, 25, 26, 27, 28)

### **2.3.2 KRAJ IN ČAS PROCESOV**

Preganjanje čarovnic je v Sloveniji prizadelo bolj Štajersko kot Kranjsko, posebno predel med Muro in Dravo. Kar 319 ali 64, 4 % obtoženih čarovništva, je bilo na Štajerskem, 176 ali 35, 6 % pa na Kranjskem. Prizadeti so bili predvsem vinorodni predeli Slovenskih goric in Haloz. Posebno množični so bili procesi pred sodišči v Ljutomeru, Mariboru, Hrastovcu in Gornji Radgoni.



Na Štajerskem je prišlo do prvega večjega procesa že sredi 16. stoletja v Mariboru, ki je ostal središče procesov tudi v drugi polovici 16. stoletja. Število procesov se je na Štajerskem prvič izrazito dvignilo okoli leta 1580.

Šestdeseta leta 17. stoletja pomenijo razmah procesov na Štajerskem, s centrom v Hrastovcu. Procesi so zajeli vedno več krajev in naslednje desetletje so najštevilčnejši v Ljutomeru. Vrhunec dosežejo v sedemdesetih in osemdesetih letih, vendar so zelo številčni že vse od leta 1560 do 1700. V začetku 18. stoletja se število procesov zmanjša. Zadnja procesa tako na Štajerskem, kot na Kranjskem sta bila leta 1745 v Gornji Radgoni in Metliki. (Povzeto po Tratnik - Volasko, Košir, leta 1995, str. 185, 186, 187)

### **2.3.3 ZNAČAJ ČAROVNIŠKIH PROCESOV**

Čarovniški procesi pomenijo nadaljevanje procesne prakse. Uvedla jo je inkvizicija za odkrivanje in kaznovanje krivovercev. Čarovništvo je bilo kaznivo dejanje, ki se je sodilo pred duhovno in tudi pred posvetno sodišče. Prve čarovniške procese po Evropi je vodila inkvizicija. Medtem ko je bilo krivoverstvo dolgo predmet cerkvene inkvizicije, se je za čarovništvo pristojnost spremenila s sprejetjem kazenskega zakonika cesarja Karla V. v Regensburgu leta 1532. V slovenskih deželah so v primeru zločina čarovništva sodila posvetna sodišča. Cerkevne oblasti so posegale v kazensko sodstvo izjemoma, če je bil čarovništva obtožen duhovnik. Na Slovenskem je znan primer, ko je župniku Novaku iz Mošenj zaradi obtožbe sodil škofijski konzistorij v Ljubljani. Za določitev značaja čarovniških procesov sta pomembna dva elementa:

1. izjemen zločin: žalitev visočanstva, veleizdaja, ponarejanje kovancev, roparstvo, krivoverstvo in čarovništvo in
2. zamenjava akuzatornega z inkvizicijskim procesom.

Čarovništvo naj bi se izvajalo s pomočjo temnih sil, ki so stale obtoženemu v procesu ob strani. Torej je proces pomenil sodnikov boj s hudičem. Sodnik je bil ves čas v nevarnosti, da bi bil začaran. Paziti je moral, da se ga obsojena oseba ne dotakne, pred vsakim vprašanjem se je moral prekrižati, uporabljal je tudi rekvizite.

Obtoženi je bil prepuščen samovolji sodnikov, konec 15. stoletja se je povečala uporaba mučenja. Pomembno vlogo v postopku je odigralo ustrahovanje obtoženca in prič. Sodnik je bil lahko preiskovalec in obenem tudi tožilec. (Povzeto po Tratnik - Volasko, Košir, leta 1995, str. 164, 165)

#### **2.3.4 PRISTOJNA SODIŠČA**

Čarovništvo je kot krvni kazenski delikt spadalo v pristojnost deželnih sodišč, ki so jim pravico krvnega sodstva podelili deželni knezi. Ta sodišča so bila kazensko sodna instanca za neplemiče. Bila so v posesti zemljiških gospostev, škofij, samostanov, mest in trgov. Poleg čarovništva so bila pristojna za huda kazniva dejanja, kot so bila: umor, posilstvo, velika tatvina razbojništvo, ponarejanje, požig in huda telesna poškodba. Izobražen krvni sodnik (kazenski sodnik) je moral predsedovati krvnim pravdam.

Deželska sodišča so se delila na privilegirana in nepriviligirana. Privilegirana so bila tista, ki jim je deželni knez podelil pravico do lastnega krvnega sodnika. Na Štajerskem so bila privilegirana deželna sodišča, na katerih so tekli čarovniški procesi: Maribor, Ptuj, Gornja Radgona, od leta 1688 pa še Hrastovec, Vurberg, Ormož, Ljutomer. Neprivilegirana so morala za vodenje procesa priklicati deželno-knežjega krvnega sodnika. Vseh štajerskih sodišč je bilo 22136, od tega približno tretjina na Slovenskem Štajerskem.

Nižja sodna območja so bila tako imenovana mestna in graščinska pomirja ali obgradja, ki so bila manjša in niso imela pravice krvne pravde. Zaradi razdrobljenosti deželnih sodišč in pomirij je prihajalo do sporov glede ozemeljske pristojnosti posameznih sodišč, seveda tudi pri čarovniških procesih. Do sporov je prihajalo tudi v mestih, seveda tudi v mestih, ker je imela poleg mesta ali trga deželno sodišče tudi graščina (Maribor, Ptuj, Ljutomer). (Povzeto po Tratnik - Volasko, Košir, leta 1995, str. 166, 168)

#### **2.3.5 UGOTAVLJANJE ČAROVNIŠTVA S PREISKUSI**

Sodnik je osumljeno, prijavljeno ali obtoženo osebo najprej zaslišal in jo pri tem skušal zmesti z vprašanji. Temu je sledil preiskus, ki naj bi potrdil, ali je osumljena oseba čarovnica.

Poznali so različne preiskuse za dokazovanje čarovništva. Preiskus z vodo, tako imenovana čarovniška kopel, je med najbolj znanimi. Obtoženi osebi so zvezali levo roko na desno nogo in obratno. Nato jo je krvnik spustil na vrvi v vodo. Če je plavala, ji je bilo dokazano čarovništvo, če se je potopila, je dokazala svojo nedolžnost. Preiskus z vodo verjetno izvira iz prastarih prepričanj, da voda kot element čistosti ne sprejema zla. Temeljna predpostavka tako imenovane *božje sodbe*, je ideja o čudežni odrešitvi obtoženega, s katero naj bi bog dokazal njegovo nedolžnost. Vilfan piše, da v času največjih čarovniških procesov ni več šlo za *božjo sodbo* ampak za ugotavljanje specifične teže čarovnic, ki naj bi bila manjša od teže drugih ljudi. Vendar se je ta preizkus na Slovenskem uporabljal zelo redko, saj v procesnih aktih ni zabeležen niti en primer, je pa naveden med tarifnimi postavkami štajerskega krvnega sodnika.

Bolj običajen preiskus v Slovenskih deželah je bilo iskanje čarovniških znamenj. Rabelj je obtoženi osebi, ne glede na spol, ostrigel dlake in lase po celem telesu, kar naj bi preprečilo hudiču kakršenkoli vpliv na postopek. Čarovnice naj bi imele v obleki, laseh in drugje po telesu skrite dele nekrščenih otrok, različna zelišča in podobno, s čimer naj bi si pomagale med postopkom. Nato so obtoženo osebo oblekli v grobo konopljino srajco, ki je morala biti stkana v enem dnevu, da je ne bi začaral hudič. Pri nadaljnji preiskavi, ali ima obtoženi na telesu kakšna hudičeva znamenja, so v vsako sumljivo pigmentno znamenje, bradavico ali drugačno sumljivo znamenje na telesu zapičili iglo in če ni krvavelo, je bil to dokaz, da gre za hudičevo znamenje. Ta znamenja so iskali tudi po intimnih predelih. Včasih so iglo zapičili tudi po več prstov globoko. Iskanje hudičevega znamenja je izpričano v številnih procesih na Slovenskem. Ne glede na to, ali so opravili preizkus z iglo, so obtoženega v vsakem primeru ostrigli in oblekli v grobo srajco.

Drugje v Evropi so poznali tudi drugačne preiskuse čarovništva. Predvsem v zgodnejšem obdobju so poznali preiskus z ognjem. Nekateri so bili posebno zanimivi, na primer *čarovniška tehcnica*. Najpomembnejše je bilo priznanje obtoženca, ki je veljalo za *kralja vseh dokazov*. To so izsilili s torturo, ki so jo uporabljali pri večini obtožencev. (Povzeto po Tratnik - Volasko, Košir, leta 1995, str. 172, 173, 174)

### 2.3.6 MUČILNE TEHNIKE IN NAPRAVE

V primeru čarovništva je tortura, prav tako kot pri drugih velikih zločinih, prišla na vrsto potem, ko so osumljenca zaslišali in svojih zločinov ni priznal. Pri zaslišanju so morali najti trde indice, da so lahko začeli s torturo. Pri iskanju teh indicev so si pomagali z izjavami prič, soočenji, različnimi predmeti, ki so jih našli pri osumljencih, preiskusi in z drugimi sodnimi opažanji.

Tortura je imela osrednje mesto v postopku proti osumljenim čarovništva. Predvidenih je bilo več stopenj mučenja. Začeli so z lažjimi mukami in nadaljevali z vse težjimi. Šele kazenski sodni red Marije Terezije iz leta 1768 je normiral načine in tehnike mučenja ter s tem omilil samovoljo pri torturi.

Pri torturi so uporabljali različne mučilne naprave. Prvo stopnjo je običajno predstavljalo stiskanje palcev, bičanje, tesno vezanje rok na hrbtu; druga stopnja torture je bilo zavezovanje čez razrezano kožo, privijanje nog s španskim škornjem, posebnim obuvalom iz dveh polovic z navznoter obrnjenimi konicami. Tretjo stopnjo je predstavljalo raztegovanje različnih vrst. Običajno so ga izvajali tako, da so osumljencu zvezali roke na hrbtu, vrgli vrv čez tram, pritrjen na stropu mučilnice, in osumljenca dvignili za zvezane roke, kar je povzročalo hude bolečine v ramenskih sklepkih. Včasih so visečemu zaslišancu obešali na noge uteži. Poznali so tudi drugačne načine raztegovanja, kot na primer na lestvi.

V tretji stopnji so uporabljali čarovniški stol. Namenjen je bil dolgotrajnemu mučenju. Wendtseisen je štel 24 ur sedenja na tej pripravi za največ, kar lahko človek prenese. Beckman je zapisal, da kot sodnik ni pustil nikogar sedeti več kot štiri ure. Najhujši primeri mučenja na čarovniškem stolu so znani iz Hrastovca, kjer je obtoženka presedela na njem 48 ur. Seveda je tako mučenje vzrok za njeno smrt.

Druga mučilna naprava, ki je tudi pomenila torturo najvišje stopnje in je v nekaterih elementih spominjala na čarovniški stol, je bila mučilna klop ali mučilna koza. To je bil hlod s štirimi nogami, ki je bil na vrhu ostro ošiljen. Obtoženca so običajno golega posadili na ta oster rob tako, da ga je imel med nogami. Da ne bi padel s kože, so mu pod pazduho potegnili vrv in jo zvezali pod stropom. Na noge so obtožencu nato obešali uteži. Zelo verjetno so uporabljali mučilno kozo pred deželskim sodiščem Poljane.

Če vse to ni pripeljalo do priznanja, so sodniki uporabljali tudi druga sredstva: žganje podplatov z razbeljenimi ploščami, posebne obliže, ki so povzročali opekline, zlivanje razbeljenega loja ali žvepla v čevlje. Vendar pri mučenju pravih pravil ni bilo, razen da se je stopnjevalo. Za mučilno orodje so morala deželna sodišča poskrbeti sama. Način in čas mučenja je bil odvisen ob volje krvnega sodnika. Mučenje je trajalo več ur, dni. To je bilo odvisno od priznanja obsojenega. Po zakoniku cesarja Karla ni bilo dovoljeno ponavljanje iste vrste mučenja, ampak le stopnjevanje k vse bolj krutim načinom mučenja.

Z različnimi načini torture sta trpljenje in smrt v mukah postala simbol čarovniškega procesa. Mučeno telo je od inkvizicijskega zasliševanja do usmrčitve ustvarjalo priznanje zločina. Skozi celo vrsto obredov in preiskušanj je priznavalo, da se je zločin zgodil in izjavljalo, da ga je samo zagrešilo. Mučeno telo je zagovarjalo resnico preiskave, aktov procedure, zločinčevega govorjenja, sintezo zločina in kazni. Tortura je bila torej odličen del kaznovalne liturgije, muka pa je bila pojmovana kot tehnika.

*Da bi kazen lahko bila muka, mora ustrezati trem glavnim kriterijem: najprej mora povzročiti neko količino trpljenja, ki se je ne da natančno izmeriti, lahko jo le ocenimo, primerjamo in hierarhiziramo; smrt je muka toliko, kolikor ni zgolj odvzem pravice do življenja, temveč je izvedba in sklep pretehtanega stopnjevanja trpljenja ... ki ga razvleče malone v neskončnost ... grmada in kolo, na katerem se dolgo umira; smrt-muke je umetnost zadrževanja življenja v trpljenju, tako, da ga razdeli na tisočero smrti ... (Povzeto po Tratnik - Volasko, Košir, leta 1995, str. 174, 175, 176, 177)*

### **2.3.7 ZASLIŠEVANJE OBTOŽENCEV**

Žrtve niso bile izbrane naključno, ampak na osnovi ovadb na prejšnjih procesih ali na podlagi govoric. V nekaterih primerih se je proces pričel na pobudo nekih kmetov, ki so neko osebo obtožili čarovništva. V času največjega razmaha procesov je začelo sodstvo večino postopkov na osnovi naznanitve osumljenih na prejšnjih procesih. Vsaka oseba, ki je bila obtožena čarovništva, je morala namreč imenovati še druge člane čarovniške družbe. Te navedbe so, prav tako kot samo priznanje, izsilili z mučenjem. Žrtve so tako obtoževale sosede, sovaščane ali druge znance, celo sorodnike, ali pa so si sodelavce preprosto izmislile.

Vprašanja, na katera so morali obtoženci odgovarjati pri torturi, so včasih bolj, včasih manj jasno sugerirala odgovor. Niso obtožencu le v okviru tega puščala možnost, da izrazi lastne predstave o čarovništvu.

Vprašanje, ali imajo v priznanjih večji delež predstave sodnika ali obtoženih, obstaja, in je tudi predmet polemik zgodovinarjev.

Seveda so v procesih prihajale do izraza tudi predstave obtoženih. Tako so bile številne podobnosti, na primer kaj in kako je čarala, prepuščene obtoženi osebi, da si jih je sama izmislila. Bolj ko izjave odstopajo od običajnih stereotipov, tolako bolj kaže biti nanje pozoren. Ko je potrdilno odgovorila na vsa vprašanja, je morala naštetih ostale čaravnice. Tako sta samo dve *čarovnici* v ribniškem procesu imenovali še 28 drugih oseb, ki naj bi se ukvarjale s čarovništvom.

Ko je obtožena oseba vse priznala in imenovala sodelavce, je niso več mučili. Čez nekaj časa, ali že naslednji dan, so jo ponovno poklicali pred sodišče, kjer so ji prebrali njene izjave. Priznanje izsiljeno s torturo, je morala vedno ponoviti in ponovno potrditi brez torture. Če tega ni storila, so torturo še enkrat ponovili. Potem so se sestali sodniki in prisodniki ter odločali o končni sodbi. (Povzeto po Tratnik - Volasko, Košir, leta 1995, str. 177,178)

### 2.3.8 SODBE IN KAZNI

Zasliševanje in preiskava čarovništva je potekala v večjem delu tajno, prav tako je bilo tajno glasovanje prisodnikov o sodbi. Razglasitev sodbe pa je bila vselej javna. Pritožba na sodbo ni bila možna. Na dan razglasitve sodbe se je sodni zbor v španskih talarjih podal v sodno dvorano v slovesnem sprevodu. Sodnik se je usedel na vzvišen prostor, prisodniki pa desno in levo okoli njega. Ko je pisar razglasil *sodni mir*, so privedli obtožene. Sodni pisar je prebral obtožnico in zapise, ki so nastali pri zaslišanju obtoženih. Sodnik je vprašal obtožene, če so zapisi točni, kar je bila seveda formalnost. Po tem so prisodniki glasovali o sodbi, ki so jo dejansko sprejeli že pred tem na tajnem zasedanju. Pisar je prebral sodbo. Običajno je pisar prosil za omilitev sodbe. Za to je prejel plačilo, podobno kot za pisanje sodbe. Sodbe navadno niso omilili. Nato je sodnik svečano razglasil sodbo in ukazal, naj se takoj izvrši. Trikrat je vprašal rablja, če je razumel sodbo, kar je moral ta potrditi. Sodnik mu je izročil

obsojenca, prelomil sodno palico, in jo vrgel na tla pred obsojenca. Obsojencu je sodnik običajno namenil še nekaj tolažilnih besed, češ da nihče ne ubeži smrti ... in podobnih puhlih fraz. Pisar je oklical mir za krvnika, kar je pomenilo, da ga nihče ne sme motiti pri izvršilni sodbi.

Pred usmrtitvijo so obsojencu dodelili spovednika. Včasih je spovedal obsojene takoj po priznanju in preden so le-to ponovno potrdili. Ker pa se je večkrat zgodilo, da so obsojeni potem priznanje preklicali, so se krvni sodniki zavzemali za spoved šele potem, ko je bila sodba že sprejeta in javno oznanjena.

Nato je zapriseženi krvnik odpeljal obtoženega na običajno sodno mesto v svečanem sprevodu. Obsojenec je bil oblečen v mrtvaško haljo in zvezan, razen če ni sodba določila drugače, kot na primer, da se ga vleče na morišče in pri tem ščiplje z razbeljenimi kleščami. Sprevod so spremljali duhovnik, pisar, sodnik ... tu je bila tudi radovedna množica. Na morišču so ponovno prebrali sodbo. Rabelj jo je takoj za tem izvršil. Po upepelitvi je krvnik pepel brez posebne ceremonije zakopal.

Običajna sodba je bila smrt na grmadi. Če so bila storjena dejanja posebno huda, so obsojeno osebo zažgali živo, običajno pa so jo prej obglavili ali zadavili in šele nato sežgali. Včasih so se potrudili, da je bila smrt na grmadi posebno huda.

Izjemoma so obtožene utopili. Primeri utopitve so redki in so se izvajali le takrat, kadar se je čarovništvo povezovalo z zastrupljanjem.

Kraji usmrtitve so bili najpogosteje ob pokopališčih, na cestnih križiščih ali na gričih, kjer so sicer izvajali smrtne kazni tudi za druge obsojence. Označevale so jih velike vislice ali sodni križ, tako da so bili vidni že od daleč.

V sežiganju čarovnic se zrcali predstava o povezanosti čarovnic z onostranstvom, zato jo je bilo potrebno celo mrtvo sežgati. Znanih je več primerov, ko so že pokopano čarovnico odkopali in sežgali. Javni sežig kaže tudi spektakelsko funkcijo. Usmrtitev in sramotenje, ki mu je bil obsojeni izpostavljen, je privlačilo množice gledalcev in analogija pekla, ki se je odvijala pred očmi zbranih, je v njih puščala ambivalentne občutke. Ogenj je zagotavljal očiščevanje, blišč resnice in utrjeval vero v čaravnice in strah pred njimi.

Čarovništvo so kaznovali tudi z milejšimi kaznimi, včasih (zelo redko) so osumljene celo oprostili. Vendar je bila oprostilna sodba v času največjega razmaha procesov le izjema. Med milejše kazni štejemo denarno kazen, bičanje in izgon.

Opisi smrti pričajo tako o izjemni krutosti procesov kot tudi o tem, da so sodniki skušali najti neke vrste opravičilo, če obtožena oseba ni priznala, oziroma če je umrla v preiskovalnem postopku. Želeli so dokazati, da je hudi duh prišel po svojo pomočnico, saj niso hoteli priznati, da so obsojenci nedolžni. To kaže, da je bil izid postopka velikokrat določen v naprej in da obtoženi niso imeli skoraj nobene možnosti, da se izognejo smrti, tudi če so kljub torturi vztrajno zanikali obtožbe.

Postopno so tudi omejili okrutnost procesov. Vlada je imela pripombo tudi glede na dolžino torture, saj naj bi veljalo pravilo, da je obtoženec lahko na mučilnici le 24 ur. Vlada je imela nadaljnje pripombe zaradi velikih stroškov za rablja in pisarja, ki so bili v procesu še enkrat večji kot navadno. Poleg tega bi morali poslati vsako sodbo vladi, v omejenem procesu pa niso poslali niti procesnega zapisnika niti sodbe.

Da v bodoče ne bi umirale nedolžne žrtve zaradi takega vodenja procesov, je vlada ukazala naslednje: potrebno je preveriti kvaliteto dokazov in skrbeti za zaščito zapornikov; obtožence je potrebno zasliševati le v prisotnosti upravitelja deželnega sodišča in najmanj dveh uglednih mož; vedno je potrebno voditi zapisnik, ki ga piše pisar krvnega sodišča. Če neko osebo mučijo in potem da nove izjave, se mora proces prekiniti, nato je treba vprašati vlado za mnenje in počakati njeno odločitev. Rablju in njegovemu hlapcu se prepoveduje preiskovati obtožene brez prisotnosti slug deželnega sodišča. Prav tako ne smeta preiskovati ženske po spolnih delih ali jih ostriči. Če rabelj najde na drugih delih telesa hudičeva znamenja, njegova izjava ne zadostuje, ampak mora ta znamenja pregledati krvni sodnik z dvema asistentoma in sodnim pisarjem ter izjaviti, ali gre za hudičevo znamenje.

Vlada je tudi določila, da tortura na čarovniškem stolu ne sme več trajati 24 ur, ampak največ 12 do 14 ur. Poleg tega naj ne uporabljajo več blazine, deske s preostrimi konicami. Zmanjšajo naj stroške postopka in jetnikom v bodoče delajo čim manj krivic. Kadar vodi proces deželno sodišče, mora upravitelj sodišča zbrati vse dokaze, obtoženega sam izprašati in preveriti priče ter to sporočiti deželnemu sodniku. Kadar krvni sodnik meni, da so dokazi



zadostni, naj to sporoči notranjeavstrijski vladi z vprašanjem, kako naj se ta proces vodi. Nato naj počaka na odgovor vlade.

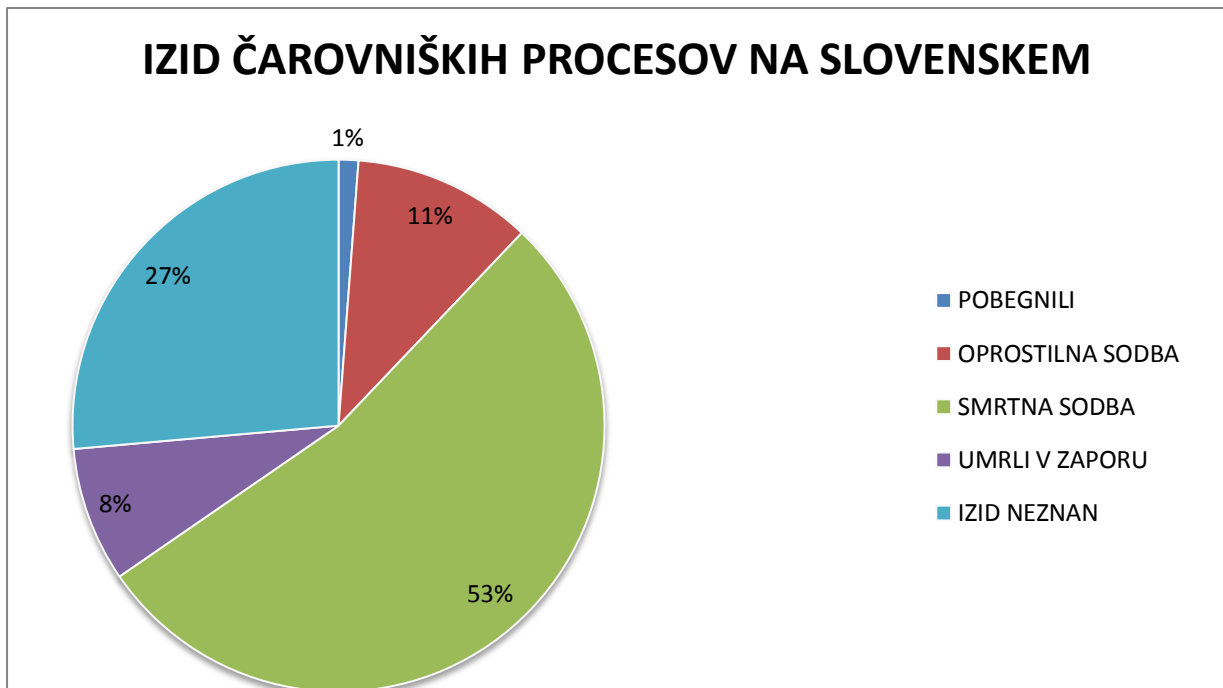
Iz tega dopisa je razvidna velika samovolja sodišč oziroma sodnikov pri vodenju procesov. Po drugi strani je razvidna tudi sprememba stališč notranjeavstrijske vlade, ki je pred letom 1700 take procese še obravnavala in podpirala, v začetku 18. stoletja pa ne več. (Povzeto po Tratnik - Volasko, Košir, leta 1995, str. 178,180, 181, 182, 183)

### **2.3.9 SPOL IN ŠTEVILO ŽRTEV**

Čeprav je bila v človeških predstavah čarovnice predvsem ženska, to še zdaleč ne pomeni, da so bile žrtve procesov le ženske. Tako je bilo na Koroškem obtoženih več moških kot žensk, prav tako v Zgornji Avstriji. V celotni deželi Štajerski, vključno z današnjo avstrijsko Štajersko, je bilo obtoženih 48 % žensk in 34, 3 % moških, za 17, 7 % je spol neznan.

Med obtoženimi na Slovenskem je bilo, po sedaj zbranih podatkih, kar 68, 6 % ali 341 žensk, 12, 5 % ali 62 moških, za 18, 9 % oziroma 94 žrtev pa spol ni znan. Na Slovenskem Štajerskem je bilo med obtoženimi 208 ali 65, 2 % žensk, 40 ali 12,5 % moških za ostalih 71 ali 22, 3 % je spol neznan. Visok odstotek žensk, obtoženih v procesih na Slovenskem, odstopa od ostalih Avstrijskih dežel. Starostna struktura obtoženih je bila zelo različna.

Največ obtoženih so obsodili na smrt. V postopku je zaradi posledic mučenja izgubilo življenje 41 obtoženih. Nekaj so jih oprostili. Peščici je uspelo pobegniti. Vendar za vse primere izid ni znan, čeprav lahko sklepamo, da jih je večina med njimi končala na grmadi.



Slika 1: Izid čarovniških procesov na Slovenskem

Dokumentirano število obtoženih čarovništva na Slovenskem je okoli 500. Število je bilo verjetno še višje, saj lahko domnevamo, da so se nekateri viri skozi stoletja izgubili ali še niso bili odkriti. (Povzeto po Tratnik - Volasko, Košir, leta 1995, str. 188, 189)

### 2.3.10 IZPOVEDI OBSOJENIH

#### Lucija Kerzničavka

Tretjega dne meseca maja, leta 1701, je bil izveden kot sledi:

**V: Kako je ime zaslšanki, kje je bila rojena in kje biva?**

O: Njena ime in priimek sta Lucija Kerzničavka,rojena je bila v Nemški vasi in tam tudi stanuje.

**V: Koliko je stara?**

O: Okoli 60 let.

**V: Kdo so bili njeni starši in kako naj bi jim bilo ime?**

O: Martin Kerznič in njegova žena Marine, ki sta že pokojna. Njenemu možu je ime Gašper, tudi Kerznič.

**V: Ali je omožena in ima otroke?**

O: Z omenjenim Gašperjem Kerzničem imata še živeče otroke.

**V: Ali zaslišanka ve, zakaj jo je sodišče zaprlo?**

O: Vzrok ji ni znan.

**V: Ali je zaslišanka poznala usmrčene Anko Z. in Nežo Rusovko?**

O: Obe je poznala.

**V: Ti dve ravnokar umrli ženski sta pričali zoper zaslišanko, da je tudi ona soudeležena pri čarovništvu. Ali to drži?**

O: To je nedojemljivo, in tega ji ni mogoče dokazati.

**V: Kaj je zaslišanka pred tremi leti po sv. Jerneju ob 11. uri ponoči počela na polju nedaleč od sv. Marjete, skupaj s svojo hčerjo, ženo Martina Dihurja, imenovano Šober, in s svojim leto dni starim otrokom?**

O: To je nedojemljivo, ona je bila tisti čas doma.

**V: Ali ni res, da so njen mož Gašper Kerznič, njen zet Martin Dihur in Andrej Divjak, ki so skupaj šli od prigoriškega župana, dobili ob tem času s hčerjo in otrokom vred na proseni njivi, kjer so se vedle prav po čarovniško?**

O: Lahko priseže, da to ne drži.

**V: A ni res, da je njen zet obe ogovoril in jima rekel: *Ve, čarovnici, kaj delata tukaj ob tem času? Zakaj mi zapeljujeta tudi nedolžnega otroka?***

O: Zaslišanka vse to odločno zanika.

**V: Ugovarjanje nič ne pomaga. Vsekakor ju je navedeni Dihur, ko je prišel domov, nagovoril: *Ti vešča, si že tu?* In obe tako zaslišanko, kot svojo ženo, pretepel!**

O: Zanika vse.

**V: Vsa soseska ve, da se zato potem celo leto nista trpela med seboj?**

O: To ni res, saj sta bila tako mož kot zet pijana in nista vedela, kaj govorita.

Zaslišanka, ki je vse zanikala, je bila odpeljana v ječo. Zaslišanje se bo nadaljevalo.

Istega dne sta prišla pred sodišče Martin Dihur in Andrej Divjak. Po dolgem izpraševanju nista hotela dati izjave, saj sta se izgovarjala na pijanost. Prav tako se je izgovarjal prigoriški župan Peter Bojc. Zaslišanka pa je vztrajala pri zanikanju, kot prej.

Četrty dan tega meseca so nadaljevali izpraševanje zaslišanke. Ona pa je s hudimi prisegami skušala zavrnti vse ovadbe. Zato smo sprejeli sledečo vmesno sodbo.

### **VMESNA SODBA**

*Pri zadostnih pričujočih dokazih, ki pa jih ni priznala, naj se Lucijo Kerzničovo posadi na navadno čarovniško klop in se potem nadalje zasliši.*

Še isti dan se je vmesna sodba izvršila in omenjena hudodelka je po dvaindvajseturnem mučenju izjavila:

**V: Ali zaslišanka pozna obtožbe in tudi ovadbo, da je ob navedenem času nabirala proso na njivi?**

O: Zaslišanka zanika, da bi nabirala proso, prizna pa resničnost obtožb.

**V: Od koga se je naučila čarati, kdaj in kje je zašla v to?**

O: Neža Rusovka jo je zapeljala pred tremi leti. Ko je šla iz Dolenje vasi domov, je srečala Rusovko, ki jo je povabila na pojedino. Takoj ko je v to privolila, jo je z nekim mazilom namazala na običajnih mestih in nato sta obe odleteli.

**V: Kje, na katerem kraju, se pravzaprav največkrat shajajo?**

O: Največ se zbirajo na križpotjih in na Kleku.

**V: Kaj je tam našla in videla?**

O: Velik grad, v njem pa vse polno moških in žensk in tudi hudobnih duhov v človeški obliki.

**V: Kaj vse so počeli?**

O: Imeli so veliko pojedino raznovrstnih jedi in pijač, imeli so tudi beli, črni in zeleni kruh. Imenitnejši so sedeli pri zgornji mizi, preprostejši ljudje, tudi zaslišanka, pa pri spodnji mizi.

**V: Kakšno delo je imela tam?**

O: Morala je stati na glavi in držati svečo v zadnji plati, ter tako svetiti drugim pri mizi.

**V: Kaj so počeli pri pojedini?**

O: Drug z drugim so plesali, tudi zaslišanka.

**V: Kdo je bil zaslišankin plesalec in kako mu je bilo ime?**

O: Hudobni duh v človeški obliki, po imenu Urban.

**V: Kdo ji ga je priskrbel?**

O: Prej omenjena Rusovka.

**V: Kako zaslišanka ve, da je bil njen soplesalec hudič?**

O: Ker je bil po celem telesu kosmat in hladen.

**V: Kaj sta počela po plesu?**

O: Šla sta spat in zaslišanka se je z njim telesno spečala.

**V: Ali je naredila zvezo s hudobnim duhom, kakšno in kako jo je storila?**

O: Morala mu je obljubiti dušo in ga spoznati za svojega boga in gospoda.

**V: Kaj je storila s pravim Bogom in sveto katoliško vero?**

O: Vse je morala zatajiti.

**V: Kako je bila storjena zveza in kakšno znamenje ima odtlej?**

O: Opraskal jo je po hrbtu in jo potem z njeno krvjo zapisal v svoj seznam.

**V: Ali je uganjala kake čarovnije? Kakšne in kaj ve o tem?**

O: Pobrale so pridelke s strašnim neurjem, ki so ga na Kleku naredile iz kvatrnega pepela in iz nekakšne moke.

**V: Kdaj in kje so tako naredile škodo?**

O: Pred dvema letoma v kočevskih, črnomeljskih in metliških tleh.

**V: Kakšno korist imajo od tega?**

O: Odvzeto žito nosijo v globoko jamo pod Klekom in iz njega pozimi pečejo kruh.

**V: Na kakšen način še jemljejo žito?**

O: Kadar kmet seje, se spreminjajo v različne ptice, kakor vrane, srake, krokarje, in prestrezajo zrnje, kar ga pade pod sejala.

**V: Iz česa pripravljajo mazilo za letenje in kdaj ga običajno delajo?**

O: Ob svetih časih, kot ob binkoštih, za veliko noč, ob sobotnih večerih in za veliki petek zvečer. Takrat prinesejo tja sveto hostijo, žensko maslo in otroška srca.

**V: Ali je tudi ona nesla tja sveto hostijo?**

O: Samo enkrat.

**V: Kje jo je dobila?**

O: V Dolenji vasi, v cerkvi sv. Lenarta, pri svetem obhajilu.

**V: Kaj so počeli z njo?**

O: Zasramovali so jo, preklinjali in neusmiljeno zasmehovali, potem so jo vrgli v mazilo, ki so ga mešali na levo, odpovedali so se Bogu in se ponovno zaobljubili hudiču.

**V: Ali ni tudi ona morila in nosila srce za mazilo?**

O: Tega ni storila.

**V: Ali zaslišanka še kaj ve, naj vse pove!**

O: Ne ve ničesar več.

Za tem je zaslišanka po resnici naznanila vse soudeležence tega čarovniškega hudodelstva.

Potem so hudodelko prenehali mučiti ter jo odpeljali v ječo. Izpraševanje pa se bo nadaljevalo.

Peti dan istega meseca ob deseti zvečer, je imela hudodelka strašno skušnjavo, in če ji ne bi bili prišli pravočasno na pomoč, bi bila ubita. Dejala je, da jo je nekdo hotel ubiti. Zato so postavili nočne straže, da se ne bi zgodila kaka nesreča. Kljub temu je nastal po polnoči v ječi hudodelke, kakor tudi v gradu in trgu, strašen hrup.

Slišali so tuliti volkove in kakor da bi v ječi praskali medvedi in mačke. Ob dveh ponoči so našli hudodelko mrtvo z zvitim vratom. Njeno truplo so kasneje zažgali. Postopek je vodil Janez Jurij Hočevar. (Fran Jaklič, leta 2001)

### 3 ZELIŠČARSTVO nekoč in danes

Že od nekdanjih zeliščarjev nabirajo za lastno uporabo, nekaj tudi za prodajo. Zeliščarji so za prodajo nabirali predvsem mladi. V jutastih vrečah so prinašali predvsem cvetove in korenine arnike, lubje krhlike, regratove cvetove, lipovo listje, šentjanževke, bezeg, volonk, gobe in borovnice. V trgovini so žaklje stehali in takoj izplačali vsoto. Nabiralcem je to pomenilo dobrodošel dodaten zaslužek, s katerim so si nekateri lahko kupili čevlje ali celo obleko. (Povzeto po Maruška Markovčič, 1998, str. 41)

Ljudje po vsem svetu, ki niso študirali na univerzi niti medicine niti farmacije, so imeli znanja, ki je nato v škodo bolnih ljudi izginilo iz univerzitetnih predavalnic. To znanje so ohranili in posredovali potomcem samo redki zdravilarji in zeliščarice. Zato bi ga morali uporabljati in uporabljajmo ga tako, kot je tisočletja koristilo ljudem.

Rastline so lahko zdravilne in še kako strupene.

## STRUPENE RASTLINE

*Strup ni enak strupu.* Ta stavek velja v več pogledih. Po eni strani je učinkovitost strupenih snovi v enakih rastlinah zelo različna. Pomembno je v katerem letnem času in na katerem kraju nabiramo drogo. Nekatere rastline, kot na primer golšec, so zeleneče strupene, posušene pa ne več. Ali je torej golšec strupena rastlina ali ne? Vedno je odločna količina droge.

- **Zelo strupeno:** Rdečejagodasti in črnojagodasti bluščec, Bela čmerika, Pegasti kačnik, Pikasti mišjak, Škrlatni naprstec, Jesenski podlesek, Oleander, Preobjeda, Črni teloh, Škrlatnordeča glavnica, Volčja češnja, Črni zobnik.
- **Strupeno:** Navadna božja milost, Navadna glistovnica, Grenkoslad, Navadni kosmatinec, Navadni kristavec, Krvavi mlečnik, Kijasti lisičjak, Morska čebulica, Navadni podraščec, Navadna potonika, Pokončni srobot, Vinska rutica, Šmarnica, Tisa, Volčja jagoda, Pomladanski zajčji mak.
- **Strupeni plodovi:** Navadni bršljan, Čistilna kozja češnja, Dišeči Salomonov pečat.
- **Strupen mleček:** Vrtni mak.

## ZDRAVILNE RASTLINE

Aloja, Artičoka, Navadna arnika, Pegasti badelj, Bazilika, Navadni beluš, Črni bezeg, Smrdljivi bezeg, Navadna bodika, Dišeča boljka, Borovnica, Poljski brest, Breza, Brin, Pravi brošč, Brusnica, Navadna buča, Navadna ciklama, Navadna čebula, Čemaž, Česen, Češmin, Čistec, Črna meta, Črnika, Črni trn, Divji kostanj, dobra misel, Materina dušica ... (Saupe Jurgen, leta 1994)

### 3.1 ČAROVNA NAČELA

1. Čaranje je naravno.
2. S čaranjem ne škoduj nikomur – niti sebi.
3. Čaranje zahteva trud. Toliko, kolikor vanj vložiš, toliko tudi dobiš.



4. Čaranje po navadi ne deluje v trenutku.
5. Na čaraj za plačilo.
6. Nikoli ne čaraj za šalo.
7. Čaranje lahko uporabiš v lastno korist, če nikomur ne škoduje.
8. Čaranje je sveto dejanje.
9. S čaranjem se lahko braniš, nikoli pa ga ne smeš uporabiti za napad.
10. Čarovništvo je vedenje - ne le o delovanju in zakonitosti čaranja, temveč tudi o njegovi učinkovitosti. Ne verjemi, da čaranje deluje, izkoristi to.
11. Čaranje je ljubezen. Čarati moramo iz ljubezni. V trenutku, ko se čaranju primešata jeza ali sovraštvo, si prestopil mejo nevarnega sveta, ki te bo na koncu uničila.

## 3.2 MOČI RASTLIN

Osnova rastlinskega čarovništva je moč. Ta moč je skozi stoletja nosila mnogo imen in oblik. V nekaterih obdobjih je bil celo njen obstoj skrivnost, v drugih pa so zanjo vedeli vsi. Moč povzroči, da semena vzklijejo, da vetrovi zapihajo, da se naš svet vrti ... to je energija, ki je odgovorna za rojstvo, življenje in smrt. Vse kar obstaja, izhaja iz nje, jo vsebuje in se ji podreja. Moč je življenjska energija, gradivo ustvarjenega. Je bit obstoja samega. Občudovana in posebljena je bila v tisoče bogov in boginj, duhov, demonov in drugih nezemeljskih bitij. Vse religije so jo vključevale v simbole in obrede in vsi čarovniki so jo uporabljali. Moč je v vsem in vse je v moči. Torej je čarovništvo povzročanje sprememb z uporabo moči, ki jih znanost še ni definirala ali sprejela. Čarovništvo pozna veliko rešitev, vendar ne čisto vseh.

Moč rastlinskega čarovništva je večna, brez oblike in videza. Vedno je tu, prisotna v izobilju, ne glede na to, kje smo ali kam v stvarstvu potujemo.

Rastlinsko čarovništvo je preprosto, zato ker moči vsebujejo rastline same. Vključiti ni potrebno zunanje sile, ker je moč v organski materiji. Vse kar potrebujemo je nekaj preprostih postopkov. Morda je dejstvo, da rastlinsko čarovništvo deluje, celo pomembnejše od njegove nezapletene uporabe.

Če hočemo priklicati čarovne moči, mora najprej obstajati razlog. Ta razlog je potreba. Narava te potrebe določa rastline, ki jih uporabljamo. Nadaljnje je morda potrebno razviti izrek ali obred. Rastline lahko tudi začaramo. Obred izvajamo v popolni zaupnosti in skrivaj. Ko obred izvedemo, ga moramo pozabiti. To so prvi koraki.

### **3.3 NASVETI**

#### **ČARANJE IN POSTOPKI**

Pred uporabo rastline čarovniško pripravimo. Čarovna priprava uskladi vibracije rastlin s čarovno potrebo. Tako se poveča učinkovitost rastlin. Če za čaranje potrebujemo več rastlin, jih lahko čarovno pripravimo skupaj, kot mešanico, ali pa posamezno, ko rastlino mešanici dodajamo. Če rastline nabiramo v divjini ali na vrtu, lahko izvedemo čarovno predpripravo. V trenutku, ko nabiramo rastlino za določeno čaranje, poudarimo vlogo rastline pri izpolnjevanju potrebe.

To je le predpriprava, vendar se s tem že začne čarovna priprava rastline. Oprema je preprosta: lesena ali keramična posoda, dva svečnika in zaloga barvnih sveč.

Posodo postavite na sredino oltarja, na vsako stran pa svečnika s svečami ustrezne barve. Rastline, ki jih bomo pripravili, razvrstimo v vrečkah ali lončkih okoli posode. Prižgite sveče in se umirite. Izključite telefon in zaklenite vrata. Če želite lahko ugasnete umetno svetlobo. Čarovno pripravljajte rastline, ko ste sami in vas nihče ne moti.

#### **USKLADITEV**

V posodo vsujete potrebno količino posušene rastline. Mirno sedite ali stojte ter opazujte rastlino. Začutite vibracije, ki prežemajo liste, cvetove in stebela, opazujte, kako prihajajo iz rastline ali pa čakajo. Mediji lahko vidijo vibracije, kako zapuščajo rastlino v različnih oblikah. Nagnite se nad posodo in vanjo položite roko Moči (roka, s katero pišete), tako da se dotika rastline. Naj bo nekaj sekund nepremična. Osredotočite se na svojo potrebo.

## ČAROVNI POSTOPKI

### Čarovne vrečke

Rastline, ki jih nosimo s seboj ali postavljamo na določena mesta v hiši, naj bodo v čarovnih vrečkah. Vrečka je kos blaga, v katerega zavijemo rastline. Pripraviti jih je zelo lahko.

Potrebujemo majhen kos tkanine ustrezne barve. S klobučevino je lahko delati in ni preveč draga.

Čarovno pripravljene rastline položimo na sredo tkanine. Zberemo konce in jih zvežemo z vrvico ustrezne barve. Medtem ko vozle čvrsto zategujete, se osredotočite na svojo potrebo. Naredite še dva vozla in vrečka je končana.

### Poparki

Poparki so osnova napitkov, ki jih povezujemo s čarovnicami. To so le rastline namočene v vroči vodi.

Nujno moramo upoštevati določene podrobnosti. Za vretje vode ali za namakanje ne uporabljate kovinskih posod, ker vplivajo na moč rastlin. Tekočina naj bo pokrita, ker se tako izgubi le malo pare. Pred poparjanjem čarovno pripravite vse rastline.

Za vsako skodelico vode vzemite eno čajno žličko posušene rastline. Vodo segrevajte skoraj do vretja. Rastline namakajte od 9-13 minut. Pred uporabo precedite in ohladite.

Poparki se seveda pijejo kot čaji, dodajamo jih tudi k kopelim, z njimi mažemo pohištvo, tla ali pa natremo telo. Verjetno ni potrebno opozoriti, da nikoli ne pripravljajte poparkov iz strupenih rastlin.

### Kopeli

V rastlinskem čarovništvu pogosto uporabljamo kopeli, ker z njimi na preprost način omogočimo, da rastlinske moči delujejo na celotno telo.

Kopeli lahko pripravimo na dva načina. En način je, da jo pripravite s čarovno vrečko iz koprivnega platna. Spustite jo v kad, polno tople vode.

Boljši način vključuje pripravo poparka. Precejeno tekočino zlijemo v vodo.

Včasih kopeli dodamo eterična olja. Dovolj je le nekaj kapljic, ker preveč eteričnega olja lahko razdraži kožo.

## **Olja**

Pridobivanje olj z destilacijo in drugimi metodami je zelo drago. Ta strošek si lahko prihranimo zaradi velikega izbora olj v trgovini. Mnoga, tako imenovana eterična olja, so pravzaprav sintetična, toda to njihove uporabe v čarovništvu ne ovira. Če lepo dišijo, jih uporabite.

Eterična olja uporabljamo na najrazličnejše načine. Nanašamo jih na telo, z njimi mažemo sveče, vreče in lutke ...

## **Mazila**

Mazila so star način uporabe rastlinskega čarovništva in hkrati zdravilo. Mazilo je vsaka mastna snov, ki ji dodamo zdrobljene rastline in olja. V preteklosti so za osnovo največkrat uporabljali svinjsko mast, dandanes pa jo po navadi nadomeščajo rastlinske maščobe. Vsekakor lepše dišijo.

Skodelici svinjske masti ali rastlinske maščobe dodajte tri čajne žličke čarovno pripravljenih rastlin. Vse skupaj mešajte. Ko je zmes dobro pregnetena, jo shranite v nepredušno zaprto posodo.

Drugi način je, da osnovo na majhnem ognju stopimo. Dodamo rastlino in dušimo okoli 9 minut ali dokler rastlina ni pečena. Precedite in počakajte, da se mazilo pred uporabo ohladi.

Tretji način je še bolj enostaven. Svinjsko mast ali rastlinsko maščobo stopimo, dodamo kapljice ustreznega olja in ohladimo.

Uporaba mazila je enostavna. Nanesite ga na pulzne točke telesa (zapestje, vrat idr.). Mazila je najbolje hraniti v nepredušno zaprtih posodah na hladnem mestu.

## ŠTIRI ČAROVNE FORMULE

### Zemeljska čarovna formula

Čarovno pripravljene rastline položite v torbo in odnesite v divjino. V zemljo z rokami izkopljite jamico in vanjo stresite rastline. Osredotočiti se morate na svojo potrebo. Ko jih zasujete in odidete, je zemeljska čarovna formula končana.

### Zračna čarovna formula

Izvaša se na hribu, na odprtem mestu daleč od dreves, zgradb ali drugih hribov. V roki moči držite čarovno pripravljene rastline, obrnjeni proti severu. Nato morate biti obrnjeni proti zahodu in čaranje ponovite, potem pa še enkrat isto ponovite, obrnjeni proti jugu. Ko se obrnete na zahod, odpihnite proč vse rastline. Osredotočiti se morate na svojo potrebo. Lahko jo izgovarjate.

### Ognjena čarovna formula

Na papir napišite svojo potrebo ali narišite njen simbol. Položite čarovno pripravljene rastline na sredo in papir močno zmečkajte, tako da ostanejo rastline v papirju. Če želite, lahko namažete z oljem. Osredotočiti se morate na svojo potrebo.

Zakurite ogenj na prostem ali v kaminu. Vrzite zavojček z rastlinami v ogenj. Ko se dotaknete plamenov, se osredotočite na svojo potrebo. Pri tem vztrajajte, dokler zavojček popolnoma ne zgori.

### Vodna čarovna formula

Nesite čarovno pripravljene rastline k reki, potoku, jezeru ali morju. Čvrsto jih držite v roki moči in se osredotočite na svojo potrebo. S široko kretnjo rastline raztresite po vodi. Na ta način ste poslali moč.

## 3.4 ČAROVNE NAMERE

Čarovne namere so preprosto čarovniške potrebe, kot so: denar, ljubezen, zaščita ...

## **ZAŠČITA**

Zaščita je ena največjih skrbi ljudi. Rastline, ki nam pomagajo pri urokih za zaščito, nosilca varujejo pred poškodbami, nesrečami, strupi, strelami, kačjimi ugrizi, uroki, zlobnimi duhovi ... z drugimi besedami: nudijo splošno zaščito.

Razumljivo je, da ne bodo pomagala, če se vam je nesreča že zgodila. Zaščitne rastline se uporabljajo preventivno. Te rastline pomagajo odvrniti večino stvari in dogodkov, ki bi vam škodovali. Zaščitne rastline povečajo tudi splošno odpornost telesa.

## **LJUBEZEN**

Ljubezensko čarovništvo, bi moralo biti samo ene vrste – tako, ki privabi pravo osebo v vaše življenje. Ljubezenske rastline vas bodo, preprosto povedano, postavile v situacije, v katerih boste srečevali osebe, pomagale vam bodo premagovati sramežljivost, če bo potrebno, in nakazale bodo, da si želite ljubezni.

Ljubezenske rastline pri iskanju ljubezni širijo nežne, čustvene vibracije daleč naokoli. V splošnem privlačijo osebe enakih hotenj. Ljubezenske rastline oznanijo klic in tisti, ki jih zanima, bodo odgovorili. Če boste uporabljali ljubezenske rastline, vam bodo ljudje namenili več pozornosti in spoznali boste nove prijatelje. Ne smemo jih uporabljati za ljubezensko prisilo.

Najbolj varno je, da uporabite ljubezenske rastline z namenom, da bi privabili ljudi v svoje življenje. Drugo je odvisno od posameznika.

## **IZGANJANJE DUHOV**

Ta starodavna oblika čarovništva je dandanes zelo uporabna. Ne ravno za izganjanje demonov iz ljudi ali hiš, ampak za odstranjevanje negativnosti, ki jih vsakdanje življenje povzroča.

## **ZDRAVJE**

Preventiva je boljša kot kurativa. Če ste nagnjeni k boleznim, je modro ves čas nositi s seboj rastline za zdravje. Približno vsake tri mesece se morajo le-te zamenjati.

## **ZVESTOBA**

Čeprav je čarovniška prisila ljubljene osebe, da vam ostane zvesta, kršenje, obstajajo rastline, ki jih lahko uporabimo za to, da ljubljeno osebo blago spomnite nase in jo varujete pred skušnjavami. Uporabljati jih moramo previdno in z ljubeznijo.

## **SREČA**

Sreča je le sposobnost, da na pravem kraju ob pravem času povemo pravo stvar. Če nekdo navadno nima sreče, jo lahko pridobi z uporabo rastlin. Rastline nam podarijo moč, s katero si lahko sami ustvarimo svojo srečo.

## **POŽELENJE**

Te rastline so stoletja uporabljali, da bi vzbudili seksualne želje. Nič čudnega ni, da so jih navadno uporabljali za vzbujanje poželenja pri drugih, včasih morda proti njihovi volji.

Uporabljamo jih tako kot ljubezenske rastline, da privabljajo tiste, ki si želijo seksualni kontakt.

## **PRIKAZOVANJA**

Nekatere vrste čarovništva so usmerjene v prikazovanje duhov in demonov, največkrat znotraj kroga ali trikotnika. Rastline moramo dolgo žgati. Tako čaranje je zelo zahtevno in nevarno.

## **DENAR**

Te rastline izboljšujejo finančno stanje in ne ustvarjajo denarja kar iz zraka. Denar utegne priti v obliki daril ali zapuščin ... Čarovništvo za pridobivanje denarja je zelo pogosto. Moči morate pokazati smer in ta ji bo sledila.

## **3.5 ČAROVNA UPORABA BARV**

**BELA:** zaščita, mir, očiščenje, brezmadežnost, sreča, spiritualnost, preprečitev obrekovanja

**ZELENA:** zdravljenje, denar, obilje, sreča, plodnost, lepota, zaposlitev, mladost

**RJAVA:** dom, zdravljenje živali

**ROŽNATA:** zaljubljenost, zvestoba, prijateljstvo

**RDEČA:** poželenje, moč, pogum

**RUMENA:** prerokovanje, psihične moči, mentalne moči, modrost, vizije

**ŠKRLATNA:** moč, izganjanje duhov, zdravljenje

**MODRA:** zdravljenje, mir, spanje

**ORANŽNA:** pravne zadeve, uspeh

(Scott Cunningham, leta 1996)

### **3.6 ZELIŠČNI VRT**

Pomen vrta se je s časom spreminjal in danes govorimo o različnih oblikah vrtov. Na gospodarskem vrtu pridelujemo uporabne rastline. Vrt pa je namenjen tudi oddihu, sprostitvi in razmišljanju. Zanimivo je, da lahko skozi stoletja spreminjamo razvoj vrta, ki je vedno v tesni povezavi z načinom življenja in razmerami tistega časa. (Janko Rode, stran 8, leta 2001)

## **4 ČAROVNIŠTVO DANES**

### **4.1 PREDSTAVE**

#### **4.1.1 SODOBNE ČAROVNICE**

Čarovničino življenje (čedalje več je tudi moških) temelji na zdravih moralnih načelih in zakonih, ki jih je predpisala sama Mati Narava oziroma Gospod Bog in so sploh nujno



potrebni za obstoj zdravega, srečnega in harmoničnega načina življenja s samim seboj in z okoljem, ki nas obdaja.

Ampak, zakaj imamo v ospredju izraz čaravnica in ne čarovnik?

Enostavno zato, ker so ženske tiste, ki imajo v primerjavi z moškimi izraziteje razvitejši čut za intuitivno zaznavanje. "Počni kar hočeš, ampak ne škoduj nikomur" in "Vse kar pošlješ, se v trikratni jakosti povrne nazaj", sta osnovni načeli, po katerih se ravna vsaka čaravnica sodobnega časa.

Zavedajo se dejstva, da je življenje en sam velik energetski kozmični tok, ki ga sestavljajo najrazličnejša valovanja. Iz tega izhaja misel, kjer pogosto menimo, da nič ni podvrženo naključju oziroma, da ima vsaka stvar v življenju svoj poseben pomen in smisel.

Mnoge čaravnice verjamejo v zakone reinkarnacije, karme ter so že od nekdaj veljale, kot malce čudaške, enostavno zato, ker so posedovale občutno več znanja in modrosti, kot ostali ljudje. In ravno to je bil razlog strašanskih mučenj in trpinčenj, ki jih je tekom srednjega veka utrpelo na tisoče ljudi, med njimi tudi ogromno nedolžnih otrok, mater...

Vedele so namreč, da so stvari in dogodki, ki kreirajo naše življenje, izjemno prepleteni in da je življenje en sam velik, globok misterij, ki ga je v prvi vrsti potrebno iz vsega srca močno spoštovati.

Poznale so skrivnosti Matere Narave in uporabljati so znale njeno moč, ne da bi jo pri tem zlorabljale ali izkoriščale. Vedno so zelo rade pomagale, saj so bile na splošno znane kot vaške zeliščarke, ki so pogosto zdravile tudi na spiritualen način, z dovajanjem čiste, svetle, kozmične energije in z odvajanjem odvečne, negativne energije.

Dejanja čarovnic so seveda vedno uglašena z močjo Matere Narave in predvsem ritmičnih gibanj Lune in Sonca. So zelo inteligentne, imajo močno razvito intuicijo in poskušajo razvozlati sporočila, ki jim jih sporoča Mati Narava. Močna intuicija jim je lahko prirojena ali pa so si jo pridobile same tekom procesa čarovniškega učenja.

Splošno je namreč znano, da "magične" lastnosti poseduje sleherni izmed nas, saj mu jih je namenila prav Mati Narava, z namenom, da preživi. Zaradi sodobnega načina življenja jih večina ljudi seveda več ne potrebuje, so nerazvita ali zablokirana.

Naš najboljši učitelj je torej vedno naše srce in naši najboljši svetovalci so torej vedno naša notranja čustva in intuicija. Vedno poskušaj zaupati samemu sebi in svojemu srcu, kajti življenje je preveč negotovo, da bi ga lahko prepuščali drugim.

Nekdo, ki zaupa del svoje skrivnosti nekomu drugemu, več ni sposoben vladati z ostankom in zelo hitro se lahko zgodi, da izgubi nadzor nad svojo lastno usodo. Vedno je pomembno, da držimo in, da tudi znamo obdržati vse niti našega življenja trdno v naši oblasti, in da ničesar ne prepuščamo naključju. Ne pozabi, sedanjost vedno izvira iz energij preteklosti in prihodnost vedno izvira iz energij sedanjosti in preteklosti. Prav zato je nujno potrebno, da imamo z našo preteklostjo vedno poravnane vse naše račune, kajti le tako omogočimo gradnjo novega dne na trdnih in zdravih temeljih energij današnjega dne. Preteklost je namreč temelj sedanjosti, ki nosi bremena naše prihodnosti!

Tvoje življenje bo tako tekom procesa čarovniškega učenja postajalo vedno bolj previdnejše, polnejše in spokojnejše, prav zaradi bližje povezanosti z Materjo Naravo in intenzivnejšega delovanja naših notranjih čutov. Spoznal boš, kje ležijo nevarnosti in kje ležijo priložnosti.

Kdor ni sposoben vzpostaviti spoštovanja do samega sebe, ga prav tako ni sposoben vzpostaviti do ostalih ljudi v družbi. Pomembno je spoštovanje manjših ljudi, kakor tudi večjih. Prav tako je nujno potrebno zavedanje, da v življenju nikoli in nikdar ne smemo podcenjevati majhnih ljudi ali jih sploh žaliti na kakršenkoli način, kajti življenje je krog, ne pozabi.

V čarovništvo velja poleg osnovnega načela: "Počni kar hočeš, ampak ne škoduj nikomur", tudi zakon trikratne moči:

"Vse kar pošlješ, se v trikratni jakosti vrne nazaj!"

Čaravnice se torej ne ukvarjajo s stvarmi, ki bi škodile sebi ali drugim. Prav tako v svojih ritualih ne žrtvujejo živali ter se na vso moč skušajo izogibati dejanjem, ki bi bila kakršnekoli destruktivne narave. Spoštujejo ljudi, živali, rastline, Mater naravo ter skušajo z njimi živeti v soglasju in sožitju. Svojo energijo in koncentracijo vlagajo le v pozitivna dejanja, v boljši in bogatejši način življenja ter lepši in svetlejši jutri.

Pri magiji je seveda pomembno razviti energijo, zato se pogosto kličejo tudi druge, svetle, angelske sile, ki nam lahko pomagajo povečati naše lastne energije ter nam tako pomagajo k dosegu zelenega cilja.

Biti čaravnica ali čarovnik je mnogo več, kot izreči neki urok ali izvesti določen ritual. Brez pravilno vzpostavljene miselne regulacije, čustev in ciljno usmerjene energije, je vsak urok brezploeden in nemočen. Prav iz tega razloga je pomembno, da stvari v našem življenju temeljito razčistimo in si postavimo nove cilje in usmeritve.

Za razvoj čarovniških sposobnosti je izjemno nujno potrebna pozitivna regulacija naših misli, ki predstavlja osnovni predpogoj za doseg harmoničnega načina življenja, s samim seboj in ostalo okolico, na uspešen in ustvarjalen način.

Vsako situacijo je potrebno opazovati s svetlega zornega kota. Seveda je nujno potrebno, da pod nogami vedno skušamo čutiti in obdržati trdna, realna tla.

Ne samo v magiji, ampak tudi drugače v življenju, je nujno potrebno, da ljubimo in spoštujemo samega sebe, kajti le tisti, ki ljubi in spoštuje samega sebe, je sposoben ljubiti in spoštovati tudi ostale ljudi v družbi.

Seveda je nujno potrebno, da svojo osebnost sprejemamo takšno, kakršna je v resnici. To pomeni, da naših sposobnosti in znanj ne skušamo niti podcenjevati niti precenjevati.

([http://www.pentagram.si/cgibin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st\\_pod=27&jezik=slo&te mpl=0](http://www.pentagram.si/cgibin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st_pod=27&jezik=slo&te mpl=0))

### 4.1.2 XIII PRAVIL SODOBNE ČAROVNICE

1. Spoznavaj samega sebe.
2. Imej v oblasti čarovniška pravila.
3. Nikoli se ne nehaj učiti.
4. Uporabljalj svoje znanje na moder in plemenit način.
5. Živi v ravnovesju.
6. Zavedaj se moči besede.
7. Zavedaj se moči uma.
8. Živi v harmoniji.
9. Spoštuj življenje.
10. Pazi na zdrav način življenja.
11. Ukvarjaj se s fizičnimi aktivnostmi.
12. Meditiraj.
13. Spoštuj Mater Naravo.

([http://www.pentagram.si/cgibin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st\\_pod=26&jezik=slo&templ=0](http://www.pentagram.si/cgibin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st_pod=26&jezik=slo&templ=0))

### 4.1.3 MAGIJA BARV

Bela barva:

Barva Lune.

Čistoča - svoboda – mir - nedolžnost.

Bela barva je barva svetlobe in predstavlja vsoto vseh barv. Simbolizira čistost, nedolžnost, mir ter hkrati začetek novega življenjskega obdobja. Prav tako služi za odvrčanje negativnih astralnih bitij in ostalih negativnih energij, ki negativno delujejo na nas.

Srebrna barva:

Barva Lune.

Mentalna moč - mir - odprava depresije.

Srebrna barva povečuje mentalne in intuitivne lastnosti. S pomočjo srebrne barve razvijamo naše skrite lastnosti in moči. Namesto srebrne sveče lahko uporabimo tudi belo.

Rumena barva:

Barva Sonca.

Bogastvo - prijateljstvo - komunikacija.

Rumena barva je barva, ki podpira komunikacijo, veselje, prijateljstvo, osebno zadovoljstvo, koncentracijo, uspeh ter motivacijo do dela in učenja.

Zlata barva:

Barva Sonca.

Moč - bogastvo - prijateljstvo.

Pomen zlate barve je skoraj identičen rumeni in nasploh simbolizira moč, srečo, prijateljstvo, bogastvo in zdravo ter dolgo življenje.

Oranžna barva:

Barva Merkurja.

Radost - veselje - vitalnost.

Oranžne sveče uporabljamo za večanje radosti, samozaupanja, premagovanje strahu.

Rdeča barva:

Barva Marsa.

Agresija - ljubezen - seksualna privlačnost - življenjska moč.

Rdeča barva je barva agresije, ki podpira ljubezen, veselje do življenja, strast, energijo, samozavest, prodornost. Rdeča barva splošno prebuja življenjsko moč ter srečo.

Zelena barva:

Barva Venusa.

Rast - kreativnost - ustvarjalnost.

Zelena barva podpira blaginjo, kreativnost in ustvarjalnost. Zelena barva nasploh deluje zelo pomirjajoče in sproščujoče, podpira spanec ter nas povezuje z materjo Naravo.

Modra barva:

Barva Jupitra.

Harmonija - svoboda - zaščita - neodvisnost.

Modra barva podpira harmonijo, svobodo, pomirjenost. Njena osrednja lastnost je, da odganja negativno energijo. Pri ritualih za gradnjo kariere in večanje blagostanja je modra barva sveč najbolj primerna.

Vijolična barva:

Duhovnost - individualnost - meditacija - mistika.

Vijolične sveče uporabimo za vzpostavitev duhovnega miru, meditacijo, večanje duhovne moči, inspiracije.

Črna barva:

Barva Saturna.

Obramba - žalost - eleganca.

Črno barvo mnogokrat uporabljamo za obrambo. Je barva elegancije in resnosti. Mnogokrat jo enačimo tudi, kot barvo teme in žalosti.

[http://www.pentagram.si/cgibin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st\\_pod=18&jezik=slo&te\\_mpl=0](http://www.pentagram.si/cgibin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st_pod=18&jezik=slo&te_mpl=0)

## **4.2 MAGIJA**

Današnje čarovništvo ima komaj kaj opraviti s čarodejstvom iz pravljic, pa tudi ne veliko s srednjeveškim copranjem. Vendar izvirajo korenine sodobnih čarovniških kultov iz starega čaščenja narave in plodnosti. Tako kot vsi religiozni in drugi kulti ima tudi čarovništvo svoje magične rituale; največkrat je namen teh obredov zdraviti in krepiti pripadnike kulta, včasih pa naj bi pomagali tudi k bolj mračnim in zlobnim ciljem. (Čarovnice, vedeževalke, alkimisti, 1990, stran 148)

### **4.2.1 ČRNA UMETNOST**

Med letoma 1960 in 1970 je močno poraslo število okultnih gibanj in združenj ter še vedno narašča. Marsikateri častilci črne magije verjamejo, da nadaljuje tradicijo, ki sega daleč v kameno dobo. V najširšem smislu je to res, kajti magija sega tako daleč. Gotovo pa to ne

velja za posamezne kulte. Precej splošno mnenje je, da se je čarovništvo zaradi preganjanja v srednjem veku umaknilo v ilegalno, njegova stara modrost pa je preživela. Razcvet čarovništva v sodobnosti se ujema z odpravo (1951) zadnjega zakona o čarovništvu v Angliji. Nekateri sekte so se zbirale tudi v sabatu, nikakor niso bile le družčine, ki bi častile satana, parodirale sveto mašo ali kako drugače žalile boga. Verjetno so ti ljudje gojili prastare tradicije in z obredi, plesom in pijačo, včasih morda tudi s seksualnimi rituali in igrami častili stara poganska božanstva. (Čarovnice, vedeževalke, alkimisti, 1990)

### **Kaj je ČRNA MAGIJA?**

Črna magija je konceptualni sistem, ki poudarja človeške sposobnosti manipuliranja, zla in napovedovanja naravnemu svetu s pomočjo paranormalnih ali nadnaravnih sil. Črna magija se izvede s pomočjo raznih predmetov kot so: zelišča, magični simboli, ples za priklic duhov, osebni predmeti žrtev, kosti, zemlja... ([http://www.belamagija.net/index.php?option=com\\_content&view=article&id=19&Itemid=92](http://www.belamagija.net/index.php?option=com_content&view=article&id=19&Itemid=92))

### **Zakaj se ljudje poslužujejo črne magije?**

Uživajo v tuji nesreči in trpljenju. Po drugi strani pa prav tako pri nobeni uradni instituciji ni dokazov za njihova umazana dela. A dokazi vendarle so – Bog namreč zelo dobro vidi, kaj kdo počne.

Osebam pod vplivom črne magije lahko pomagajo le ljudje, ki se natančno spoznajo na reševanje osebe izpod zlonamernega vpliva, to so lahko pravi muslimanski duhovniki (hodže) in osebe, ki imajo z božjo pomočjo sposobnost razkriti takšna umazana dela ter ljudem pomagati, hkrati pa jim pravilno svetovati.

(<http://www.eksorcist.com/simptomi-crne-magija-kaj-je-crna-magija/>)

Ljudje si vedno predstavljajo, da se s črno magijo ukvarjajo le ljudje, ki nam že na prvi pogled spodbudijo strah, če jih samo pogledamo. To je velika zmeta. Črni magi so ljudje, ki so na prvi pogled zelo urejeni in prijazni, živijo v urejenih okoljih in so nam vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. V tem je njihov čar in prednost, saj vi osebno ne bi nikoli pomislili ali celo verjeli, da se prav ti ljudje ukvarjajo s črno magijo in da se najhujši rituali črne magije dogajajo prav

za njihovimi vrati. Seveda ni vedno temu tako in obstaja tudi majhno število ljudi, ki se ukvarjajo s črno magijo in nam že na prvi pogled tudi spodbudijo strah.

V Sloveniji prevladujejo: na prvem mestu ciganska magija, sledi ji vlaška magija, ki izvira iz stare Jugoslavije in na tretjem mestu je voodoo magija.

Črna magija se največkrat prakticira v Ljubljani z okolico, Krškem, Velenju, Črni na Koroškem, Žalcu, Makolah pri Slovenski Bistrici, Jesenicah, Mariboru, Beli Krajini in Murski Soboti z okolico.

### **Kako in kdaj se izvajajo rituali črne magije?**

Običajno se izvajajo ponoči, med 1.00 in 3.00 uro zjutraj. Da bi se magija "naredila", sodelujejo naročnik magije, črni mag, duhovna sila in žrtev. Magija se izdeluje po starodavnih "receptih". Za uspešen ritual so potrebni osebni predmeti, kateri so povezani z osebo npr. nohti, lasje, spodnje perilo, zemlja iz dvorišča ali groba, slika osebe ...Ti predmeti so odvisni od vrste magije, ki jo je naročnik naročil in seveda od črnega maga, ki jo izvaja. Dejstvo je, da vsak, ki izvaja črno magijo zahteva predmete, ki so navedeni. Bistvo teh predmetov je, da so prenašalci osebne astralne energije, katera še naprej živi v teh predmetih in je povezana z astralnim svetom in dušo osebe. Ko se ti predmeti odnesejo magu jih on na svoj način "aktivira in zapakira". Lahko jih previje z volno, sukancem, ali pa jih napolni z mesom, kostmi, zemljo, papirjem, travo ... Ob procesu "pakiranja", mag kliče svojo "prijateljsko", demonsko silo. Pri tem navadno uporablja besede ali znake zavestno ali podzavestno, ki se združujejo z astralnim svetom žrtve, preko njegovih predmetov. Tako se vzpostavi astralni prehod. Ko se to poveže, naročnik običajno prejme ta predmet nazaj in ga mora skriti v bližino žrtve ali pa ga dati v hrano ali pijačo ... Največkrat so to mesta, ki so oddaljena le nekaj metrov od žrtve (za omarami, pod kavčem, pod preprogo) ali velikokrat tudi pod predpražnik. Tako se astralni svetovi združijo in vzpostavijo polni pretok astralnih energij, ki prihajajo iz demonskih sfer. Ko se ta energija poveže z vašo, takrat demon vstopi v vašo dušo in avro in tako se začne krog prekletstva.

V kolikor hudič dobi dušo žrtve je zadovoljen, ampak če duše, ki mu je bila namenjena ne dobi, se bo zadovoljil tudi z dušo naročnika in na koncu še z dušo izvajalca. Pogodba hudiču



zagotavlja redno "hrano", saj jo nujno potrebuje, da preživi, zato mora to pogodbo skleniti vsak, ki izvaja črno magijo. Osebe, ki se želijo ukvarjati s črno magijo, najprej sklenejo pogodbo s hudičem, ki se izvede po posebnem ritualu, da se demon aktivira in nato služi temu, da vedno poišče žrtev in jo preganja po navodilih maga. Ko je ta demon enkrat aktiviran, se ga ne da več odgnati. To pomeni, da mu je mag zavezan do konca življenja in temu v magijskem svetu rečemo poroka s peklom. Dokler oseba spoštuje pogodbo hudiča in mu pošilja žrtve, se ji ne bo zgodilo nič hudega z njegove strani. Če pa oseba poišče pomoč belega maga, ki odžene demona z žrtve, mora "pogodbenuk" žrtvovati novo žrtev ali pa ji bo demon oziroma hudič sodil sam.

([http://www.belamagija.net/index.php?option=com\\_content&view=article&id=19&Itemid=92](http://www.belamagija.net/index.php?option=com_content&view=article&id=19&Itemid=92))

Cilj vsakega magika sta obvladovanje in izrabljanje neizmernih kozmičnih moči in energij. Črni magiki skušajo te moči izkoristiti za lastne koristi, ne da bi pri tem strmeli k višjim ciljem. Magijska tradicija nenehno opozarja, da se za tako početje plača zelo visoka cena. V takšnih primerih dobijo moči, ki jih človek prikliče s črno magijo, navadno tudi oblast nad njim in ga na koncu uničijo. Tudi Hitlerju nekateri okulisti pripisujejo ukvarjanje s črno magijo in ga štejejo med najsposobnejše črne magijce. (Čarovnice, vedeževalke, alkimisti, 1990, stran 120)

#### **4.2.2 HITLER, MOJSTER ČRNE MAGIJE?**

Za Adolf Hitlerja pravijo, da je znal kot le malokdo vplivati na ljudi, ki so se znašli v njegovi bližini. Vendar, ali je prisotne res lahko začaral?

Iz poročila, ki ga je napisal eden od Hitlerjevih redkih mladostnih prijateljev iz Linza, je razbrati, da je znal Hitler, ko je bil star 15 let, povleči druge ljudi za seboj:

*Adolf Hitler je stal pred menoj, prijel me je za roke in jih trdno stisni l... Iz njegovih ust besede niso prihajale mehko kot sicer, z raskavim in hripavim glasom jih je spravljal iz sebe. Bilo je, kakor da bi iz njegovega telesa govoril nekdo drug, in te besede so naju nekje v notranjosti oba prešini. Nikakor ni bilo tako kot pri govorniku, ki ga lastne besede spravijo v zanos.*

*Narobe, imel sem vtis, da tudi sam presenečeno in razburjeno posluša stvari, ki so z elementarno močjo vrele iz njega ...*

Opisani dogodek se je pripetil, ko sta se ponoči vračala iz opere. Opera opisuje meteorski vzpon in padec znanega srednjeveškega ljudskega voditelja iz Rima. Hitlerjev navdušeni govor je bil namenjen prihodnosti Nemčije. Hitler je porabil veliko časa za študiranje vzhodnjaške mistike, astrologije, hipnoze, germanske mitologije in raznih okultnih ved. Leta 1909 je spoznal dr. Jörga Lanza von Liebenfelsa, ki je ustanovil kultno središče *Novi red templjarjev*.

Leta 1932 je Liebenfels pisal svojemu prijatelju:

*Eden od naših učencev je Hitler ... Nekega dne boste doživeli, da bomo on in z njim mi, zmagali in ustvarili gibanje, ki bo pretreslo svet.*

Ob izbruhu prve svetovne vojne je bil Hitler že neomajno prepričan, da ga čaka velika usoda. Proti koncu vojne je žal kazal tisto nenavadno in brezosebno moč nad ljudmi, ki jo je znal ohraniti vse do konca življenja. V njegovi okolici so vedno znova pogrevali mnenje, da je Hitler neke vrste obsedenec. Njegov nenavadni vpliv na ljudi je spravljal v strah mnoge vodilne nemške državnike. Tudi njegov finančni genij je izjavil:

*Velikokrat imam namen, da mu bom kaj povedal, toda ko se znajdem pred njim, me pogum zapusti ...*

Veliki admiral Karl Dönitz je vedel za ta čudni firerjev vpliv. Kar se da, se je izogibal srečanjem z njim, da bi ohranil moč lastne presoje.

Joseph Goebbels je v svojem dnevniku 17. aprila 1943 navedel zanimivi primer, kako je Hitler uporabil svoj osebni vpliv. Italijanski diktator Mussolini je obiskal Nemčijo ves depresiven in duševno strt:

*Hitlerju je s tem, da je napregel vso svojo duhovno moč, uspelo Mussolinija spet spraviti na noge. V štirih dneh je bil duce kot preroben. Ko je ob svojem prihodu stopil iz vlaka, je povedal firer, da je bil videti kot zlomljen starček. Ko se je spet odpeljal, je bil v najboljšem razpoloženju in pripravljen na vse.*

Marca 1936 je Hitler izrekel nekaj, kar so njegovi intuitivno čutili:

*Z gotovostjo mesečnika, stopam po poti, ki mi jo je naložila višja previdnost.*

Kakor, da za njegova dejanja ne bi bil odgovoren njegov duh ali njegova duševnost, temveč neka zunanja sila. Obstajajo zanesljiva pričevanja o njegovih strahotnih izbruhih besa, med katerimi mu je prihajala pena na usta in je celo padal po tleh. Poročilo njegovega zaupnika je naravnost grozljivo:

*Ponoči se je zbujal med kričanjem in tresoč se od krčev. Klical je na pomoč in bilo je videti, da je na pol ohromel. Nato ga je prevzela taka panika, da se je od njegovega trepetanja majala postelja. Izgovarjal je zmedene in nerazumljive besede in hropel, kot bi se davil ...*

Hitler si niti sam ni bil na jasnem glede namenov svojega *vodilnega duha*. Med slabimi znamenji je imel več kot praznoveren strah. (Čarovnice, vedeževalke, alkimisti, 1990, stran 120, 121, 122)

### **4.2.3 BELA MAGIJA**

Bela magija je nasprotje črne magije. Poenostavljeno povedano: z belo magijo odpravljamo črno magijo. Bela magija vam lahko pomaga pri doseganju ciljev. Globoka ljubezen, zdravje, odličen posel, veliko denarja in podobno so stvari, ki se jih lahko z belo magijo doseže. Negativni uroki, prekletstva ali pa čisto običajne zle misli se z belo magijo lahko razblinijo, uničijo in izgubijo na moči. Če bi rekli, da črna magija prihaja s strani Satana, potem bela magija prihaja s strani Boga. (<http://www.magicno-vedezevanje.com/2010/02/bela-magija/>)

Bela magija ponazarja vse lepo v življenju, srečo, zadovoljstvo, prijateljstvo ... Če se z Belo magijo poskuša ukvarjati zloben čarovnik, ki nima dobrih namenov, ga lahko Widdeji napadejo.

Uroki Bele magije so zelo težki in jih izvedejo samo zelo dobri čarovniki. Belo magijo se da izvajati tudi z mislimi. Recimo, da zunaj dežuje. Debele kaplje padajo na vas ali tolčejo po oknu. To vas spravi v slabo voljo. Takrat moramo pomisliti na kaj srečnega, vesel trenutek. Recimo pomislimo, kako je bilo, ko smo končno dobili svojo domačo žival po dolgem času, ki smo si jo tako želeli. Dež po počasi ponehaval. Ampak to deluje samo, če smo na ta trenutek

res osredotočeni in imamo že izkušnje v Beli magiji. Potrebna je vztrajnost, odločnost, pa tudi ure vadbe.

Z Belo magijo pa si lahko pomagamo tudi do lepote, denarja, sreče, pameti. Za to obstajajo posebni obredi, za katere potrebujemo različne sveče, zelišča, tkanine in podobno. (<http://belamagija.weebly.com/lekcije.html>)

V obredih bele magije se ne uporabljajo mrtve živali, kri in podobno. Usmerjena je na stvari, ki ne prinašajo škode drugim ljudem. Obredi bele magije se izvajajo samo podnevi, od trenutka, ko sonce vzhaja in do trenutka, ko začne zahajati. Cilj bele magije je odstranjevanje urokov črne magije in drugih negativnih programov, čiščenje prostorov, zdravljenje. V belo magijo se uvrščajo tudi postavljanje zaščite, izdelovanje amuletov, talismanov ter vedeževanje. Pri izvajanju ritualov bele magije se bere biblija, molitvenik, zagovori; molitve s prošnjo o pomoči Jezusa, Marije, svetnikov, mučenikov, angelov in nadangelov. Pomanjkljivosti bele magije so v tem, da mora človek, ki jo uporablja, biti neoporečno duševno čist, pri izvajanju obredov. Beli Čarovnik lahko sam zboli, ker pogosto vzame nase negativno energijo ter učinke bele magije, v veliko primerih moramo čakati kar precej dolgo.

Siva magija je magično dejstvo, ki je usmerjeno na dobra dejanja in prinašanje blagostanja sebi in drugim, izhaja z vzhodnjaških religij budizma in hinduizma, čeprav smo za njo slišali šele pred kratkim. (<http://www.imperijmagije.com/magija.html>)

## **4.3 BAJANIŠKA VEDA**

*Ali lahko navadna šiba, viličasta veja oziroma nihalo, povedo, kaj se skriva pod površjem zemlje? Staro sposobnost bajaništva uporabljajo sicer največ zato, da bi našli vodo, vendar pride danes pogosto prav tudi za določanje razpok v raznih ceveh, napovedovanje okvar pri električnih napeljavah ... (Čarovnice, vedeževalke, alkimisti, 1990, stran 9)*

### **4.3.1 STAROVEŠKA VEDA**

Kar so počeli vojaki, se v bistvu ni razlikovalo od početja angleških kositrnih in svinčenih rudarjev 150 let poprej: v praktične namene so uporabljali skrivnostno spretnost bajaništva. Kaj so v začetku 19. stoletja verjeli v Angliji glede bajaništva, je zapisal častiti Richard Warner v svoji knjigi *Popotovanje po Cornwallu*, jeseni 1808. Warner je skeptično zabeležil, da si vraževerni cornwalski rudarji pod zemljo ne upajo žvižgati, ker to prinaša slabo srečo, in pa tudi trdno zaupajo v *virgulsko učinkovitost Divinatorie oziroma šibe bajanice*.

V resnici ne ve prav nihče, kako naj bi bajanica delovala; in celo po mnogih znanstvenih testih, ki so dvomljive pogosto presenečali z visoko mero uspešnosti, mnogi ljudje v bajaništvu še vedno vidijo golo srečo ali naključje. Vendar pa si je zadnja leta bajaništvo pridobilo nekaj verodostojnosti in policija tu in tam zaposli kakšnega bajaničarja.

Moderni bajaničarji, ki bržkone pripadajo kateremu izmed mnogih ameriških ali evropskih bajaničarskih združenj, uporabljajo bajanico za mnoge različne namene (da bi našli vodo, za določanje razpok v raznih ceveh, napovedovanje okvar pri električnih napeljavah ...).

Izviri bajaništva so nejasni. Nekateri zgodovinarji so mnenja, da je bilo prvič v rabi v srednjem veku. Po drugi strani najdemo v antični literaturi opise vedeževalske tehnike, ki je očitno podobna bajaništvu. (Francis X. King, 1992, stran 16, 17, 18, 20)

### **4.3.2 IZDELAVA BAJANICE**

Bajalnega orodja si ni težko izdelati: poiščite si manjši predmet, ki je glede na velikost dokaj težak, na primer prstan ali pa steklen obesek z lestenca. Obesite ga na nit, ki naj meri nekako 70 cm. Zdaj imate nihalo, ki ga lahko uporabljate bodisi na prostem ali pa za bajanje po zemljevidu. Če bi želeli bolj tradicionalno bajanico, lahko uporabite rogovilasto vejo – običajno uporabljajo leskovo šibo, ki je čvrsta, vendar tudi tako prožna, da lahko rahlo razmaknete njeno rogovilo, ki jo držite za en rog v vsaki roki. V praksi pa je veja precej težko uporabljati. Boljše utegne biti, če si izdelate par odkrivalnikov pasti. Bajaničar drži šibi v rokah, medtem ko stopa prek terena, ki bi utegnil skrivati kaj zanimivega – mogoče zalogo vode ali pa tiste skrivne tokove energije, ki naj bi jih označevale črte ledinke. (Francis X. King, 1992, stran 16, 17, 18, 20)

### 4.3.3 ZAČETNIŠKA SREČA

Če boste poskusili bajati na obljudenem kraju, boste zagotovo privabili radovedne opazovalce. Takšni ljudje lahko vznejevoljijo celo izkušenega bajaničarja; začetnik pa v pričo njih ne bo le v zadregi, ampak mu bodo v resno oviro, saj mu bodo preprečevali, da bi prešel v tisto mirno zamaknjenost, ki je nujna za uspeh. Najboljše je, če boste začeli eksperimentirati na kakem bolj odmaknjenem kraju.

V vsaki roki držite en iskalnik; komolce imejte upognjene in prižete k rebrom, daljša kraka iskalnikov pa namerite naravnost predse, le rahlo ju nagnite proti tlom. Korakajte prek izbranega terena, ne da bi iskalnika držali prečvrsto ali prerahlo. Za to, da ostaneta iskalnika na mestu, je potreben le minimalen mišični napor. Morali bi se urediti, dokler ne boste šib obvladovali tako, da jih piš vetra ali sunkovita hoja po neravnem terenu ali kaj podobnega ne bodo spravljali v gibanje, ki bi ga bilo mogoče pomotoma razumeti kot bajalni odziv. (Francis X. King, 1992, stran 16, 17, 18, 20)

## 5 INTERVJU

Spretnosti zeliščarstva me že od nekdaj zanimajo, zato sem se odločila, da raziskovalno nalogo popestrim z intervjujem. Moj intervjuvanec je bil gospod Jože Majes. Z njim v živo nisem govorila, vendar sem z njim stopila v kontakt preko njegovega spletnega naslova. Odgovore na zastavljena vprašanja mi je hitro posredoval.

S čim natančno se ukvarjate?

Z zdravilnimi rastlinami.

Ali verjamete v tako imenovane moči narave?

Da, zelo.

Kje ste se naučili spretnosti zeliščarstva?

V samostanu Stična, na tečajih, ki jih je organiziral pokojni dr. Spannring, na farmacevtski fakulteti, v tujini, na raznih strokovnih predavanjih. Veliko so me naučili ljudje.

Ali tudi sami pripravljate čarobne napitke?

Čarobnih napitkov ne pripravljam, ker ne verjamem v čarovnice. Pripravljam pa zdravilne napitke.

Ste seznanjeni s čarovniškimi procesi (vaše mnenje o čarovniških procesih)?

Sem seznanjen. Veliko je bilo maščevanj nad naivnimi ženskami, pa tudi nad ženskami, ki so se zadevale z naravnimi strupi. Vse skupaj je bilo zelo ogabno.

Ali ste bili sami kdaj deležni stereotipov in žaljivk (čarovnik, coprnik, gospodar črne magije ...)?

Ne, nikoli.

Menite, da je mladina dobro seznanjena s spretnostmi zeliščarstva ali nasploh čaranja?

Ne, večina mladine tega ne pozna. So pa izjeme.

Morda mladina preveč časa preživi doma za različnimi mediji?

Da, tudi to drži.

## 6 EMPIRIČNI DEL

### 6.1 NAMEN RAZISKAVE

Anketo sem opravila z namenom, da bi ugotovila, kaj učenci osnovne šole sploh menijo o čarovnicah. Učenci so lahko izbirali med že navedenimi odgovori, če pa so se spomnili česa drugega, pa so lahko podali tudi svoj odgovor. Želela sem raziskati, na kakšen način si učenci predstavljajo čarovnico. Ali si čarovnico predstavljajo v podobi zlobne ali dobre osebe? Ko sem ankete pregledala in dobila rezultate, sem bila presenečena. Ali so vpliv takšne predstave o čarovnicah pri osnovnošolcih razne knjige, v katerih je čarovnica prikazana kot negativec? Morda televizija ali pa način vzgoje? Beseda čarovnica je velikokrat uporabljena tudi kot žaljivka. Na podlagi ankete sem kasneje lahko ovrgla ali potrdila postavljene hipoteze.

#### HIPOTEZE

1. V 8. in 9. razredu si večina učencev čarovnico predstavlja z zvarki.
2. V 2. razredu večina učencev ne zanika obstoj čarovnic.
3. Večina anketiranih učencev, si čarovnico predstavlja, kot mlado, lepo in dobro osebo.
4. Večina anketiranih učencev 3. razreda si čarovnico predstavlja v črni barvi.

### 6.2 SESTAVA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

Učenci so najprej napisali kateri razred so in izbrali spol. Naloge so bile izbirnega tipa. Bilo je pet vprašanj. Pri prvih dveh so morali svoj odgovor podčrtati, pri naslednjih treh pa so morali odgovor obkrožiti. Ni bilo napačnih oziroma pravih odgovorov.

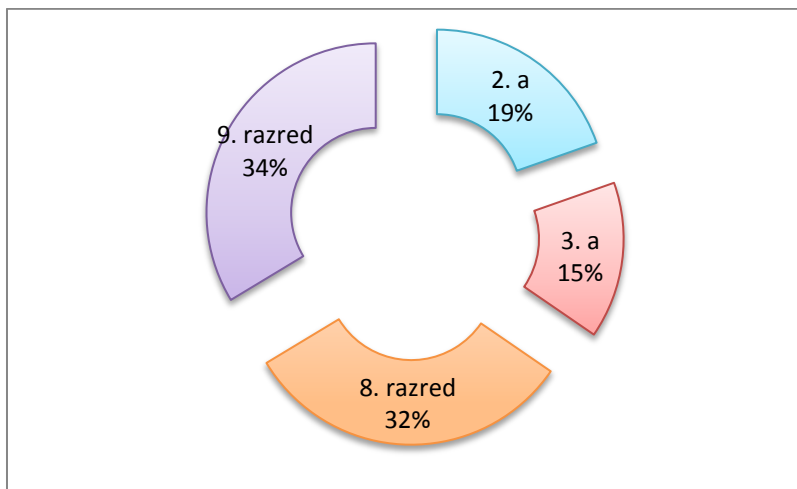
### 6.3 ANALIZA ANKETE

Upala sem, da bom z opravljeno anketo lahko ovrgla oziroma potrdila postavljene hipoteze. V anketi ni bilo napačnih ali pravih odgovorov. Z anketo sem dobila veliko zanimivih zamisli, s katerimi sem potrdila oziroma zanikala hipoteze, ki sem jih že vnaprej postavila.



### 6.3.1 REZULTATI OPRAVLJENE ANKETE

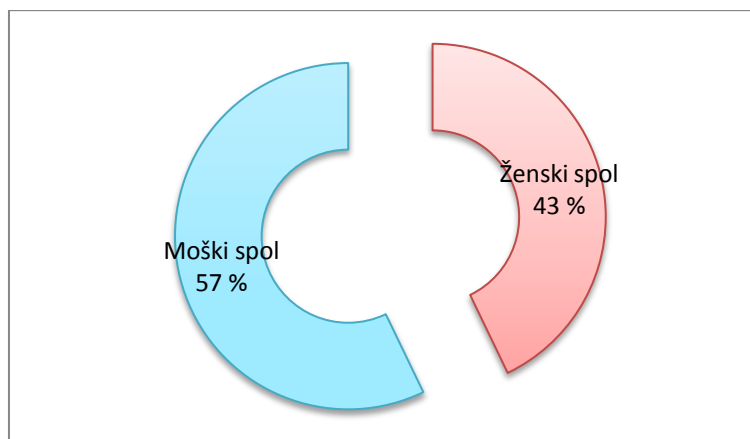
Graf 1: Razvrstitev anketiranih učencev po razredu.



Anketirane učence sem najprej razvrstila po razredih. V 2. a-razredu sem anketirala 21 učencev oziroma 19 % vseh anketiranih učencev. V 3. a-razredu je bilo anketiranih 16 učencev, kar je znašalo 15 % vseh anketiranih učencev. 34 učencev sem anketirala v 8. Oddelku, oziroma 32 % vseh anketiranih učencev. V 9. oddelku sem anketirala 36 vseh učencev, kar je znašalo 34 % vseh anketiranih učencev. To pomeni, da sem skupno anketirala 107 učencev osnovne šole.

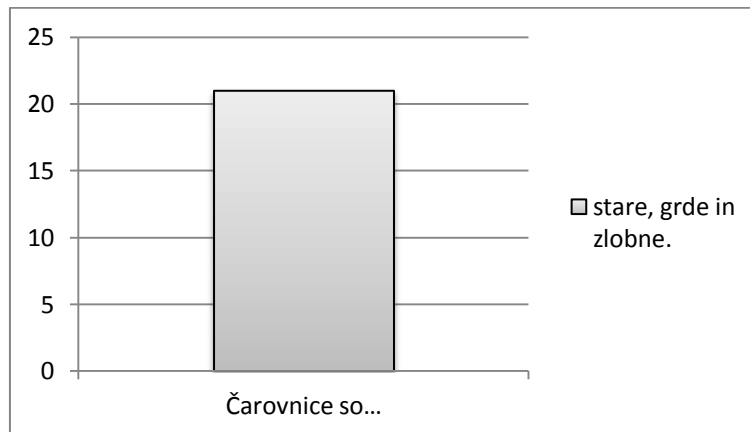
### 2. RAZRED

Graf 2: Razvrstitev anketiranih učencev po spolu.



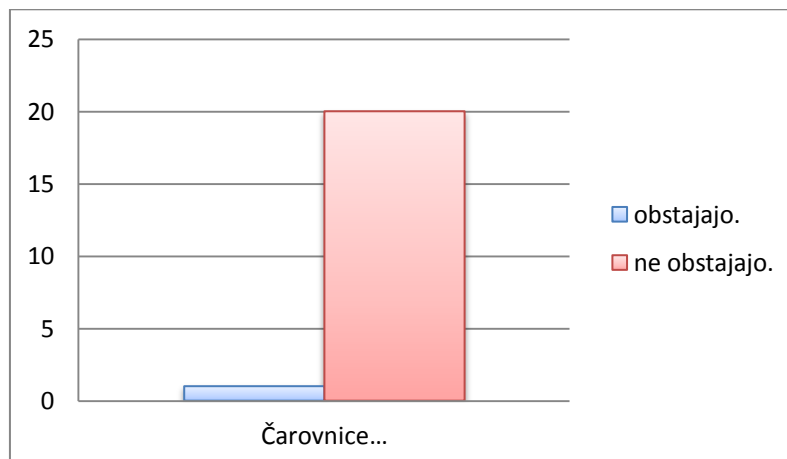
V 2. a-razredu sem anketirala 21 učencev. Ženskega spola je bilo 9 učenk, oziroma 43 % vseh anketiranih učencev v 2. a-razredu. Moškega spola je bilo 12 učencev, oziroma 57 % vseh anketiranih učencev.

Graf 3: Razvrstitev učencev po tem, kako si predstavljajo čarovnico.



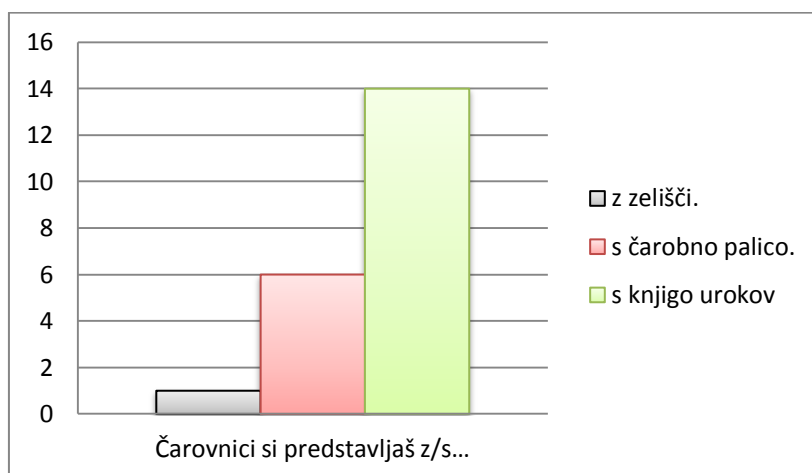
Vsi učenci v razredu so menili, da so čarovnice *stare, grde in zlobne*.

Graf 4: Ali čarovnice res obstajajo?



Večina razreda (20 učencev) je podčrtala odgovor *ne obstajajo*. Samo en učenec je izbral trditev *obstajajo*.

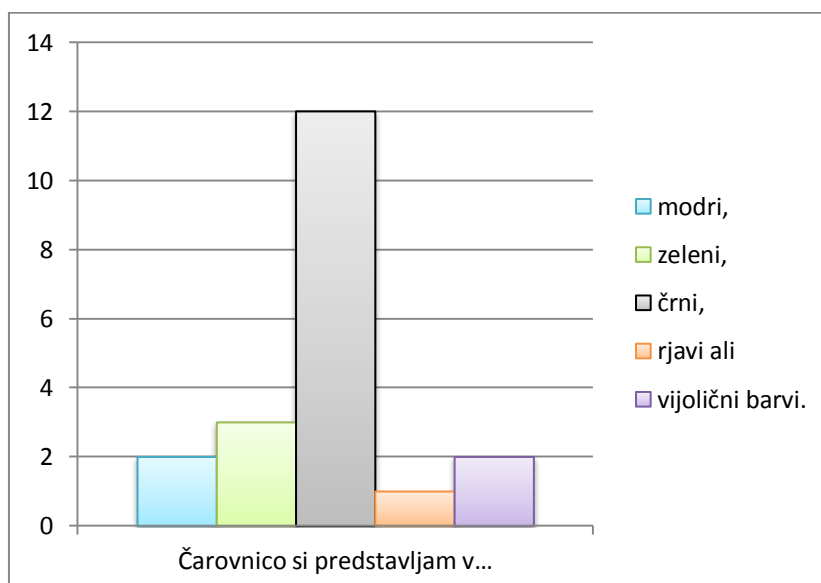
Graf 5: Razvrstitev učencev po predmetu, s katerim si čarovnico predstavljajo.



1 učenec 2. a-razreda si čarovnico predstavlja z zelišči, 14 učencev pa s knjigo urokov. 6 učencev 2. a-razreda si čarovnico predstavlja s čarobno palico. V 2. a-razredu si čarovnice nihče ne predstavlja z zvarki ali čem podobnim.

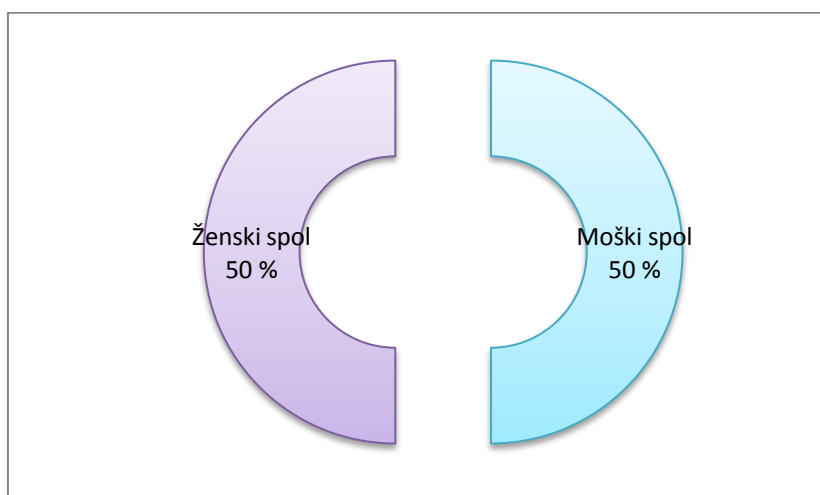
V 2. a-razredu si največ učencev čarovnico predstavlja v črni barvi. Nekaj učencev v modri, zeleni in vijolični, samo en učenec si čarovnico predstavlja v rjavi barvi.

Graf 6: Razvrstitev učencev po barvi, s katero si predstavljajo čarovnico.



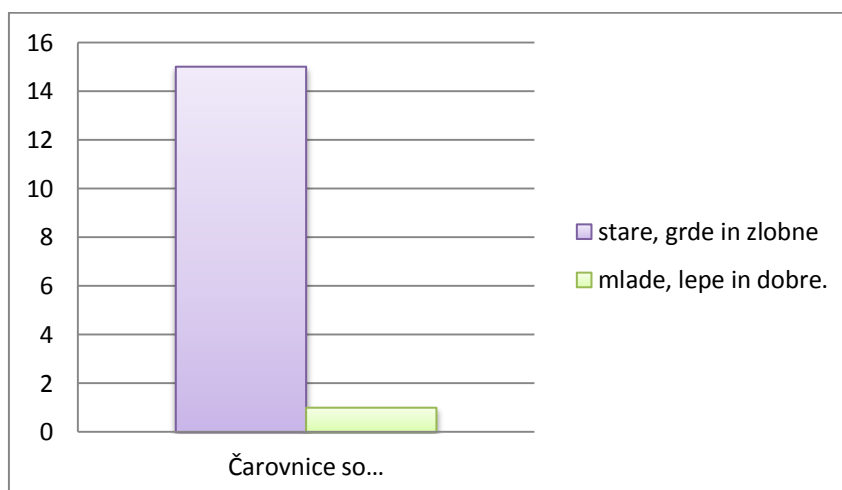
### 3. RAZRED

Graf 7: Razvrstitev anketiranih učencev po spolu.



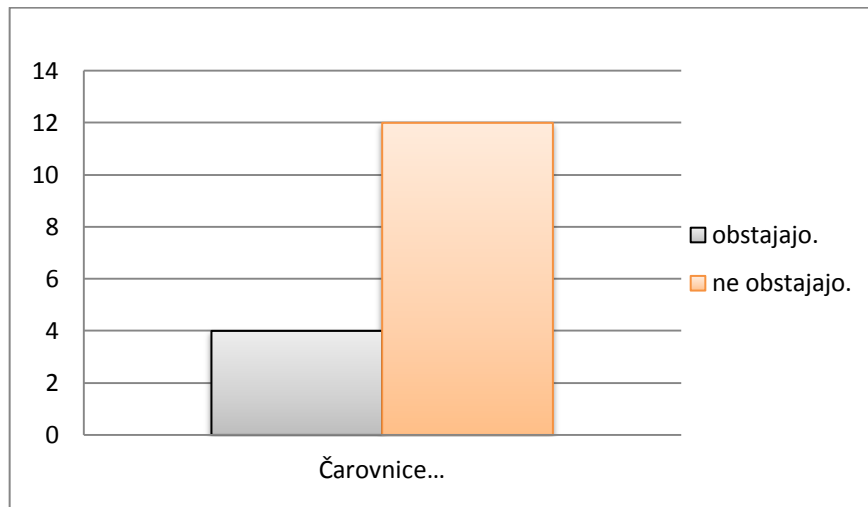
V 3. a-razredu sem anketirala 16 učencev. Ženskega spola je bilo 8 učenk, oziroma 50 % vseh anketiranih učencev. Moškega spola je bilo 8 učencev, oziroma 50 % vseh anketiranih učencev.

Graf 8: Razvrstitev učencev po tem, kako si predstavljajo čarovnico.



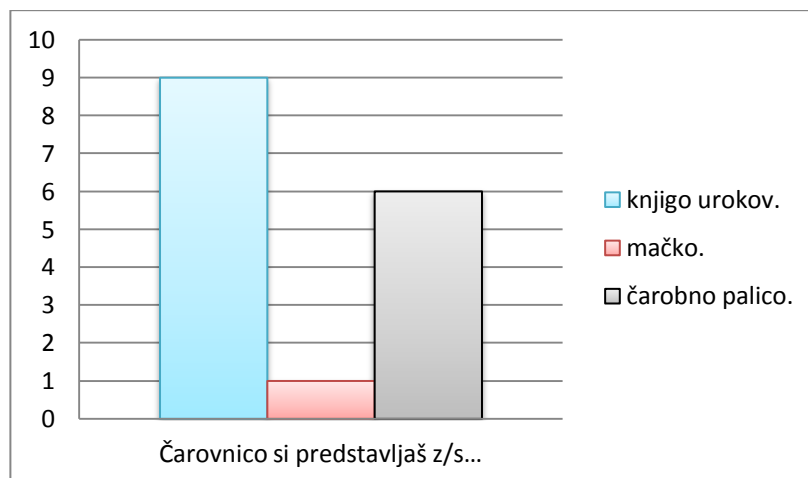
Učenci 3. a-razreda so izbrali dva odgovora. 15 učencev si čarovnico predstavlja kot grdo, staro in zlobno ženico, samo en učenec si čarovnico predstavlja kot mlado, lepo in dobro ženo.

Graf 9: Ali čaravnice res obstajajo?



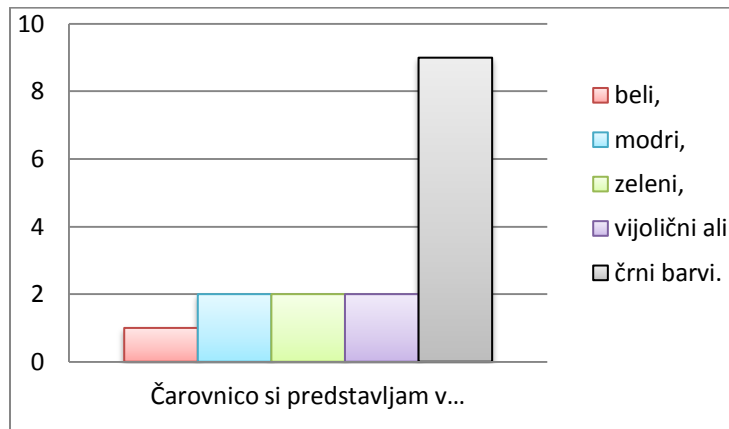
12 učencev je podčrtalo odgovor *ne obstajajo*. Samo štirje učenci so izbrali trditev, v kateri naj bi čaravnice obstajale.

Graf 10: Razvrstitev učencev po predmetu, s katerim si čarovnico predstavljajo.



Učenci so pri tem vprašanju izbrali le 3 odgovore. 1 učenec 3. a-razreda si čarovnico predstavlja z mačko. 9 učencev pa s knjigo urokov. 6 učencev 3. a-razreda si čarovnico predstavlja s čarobno palico.

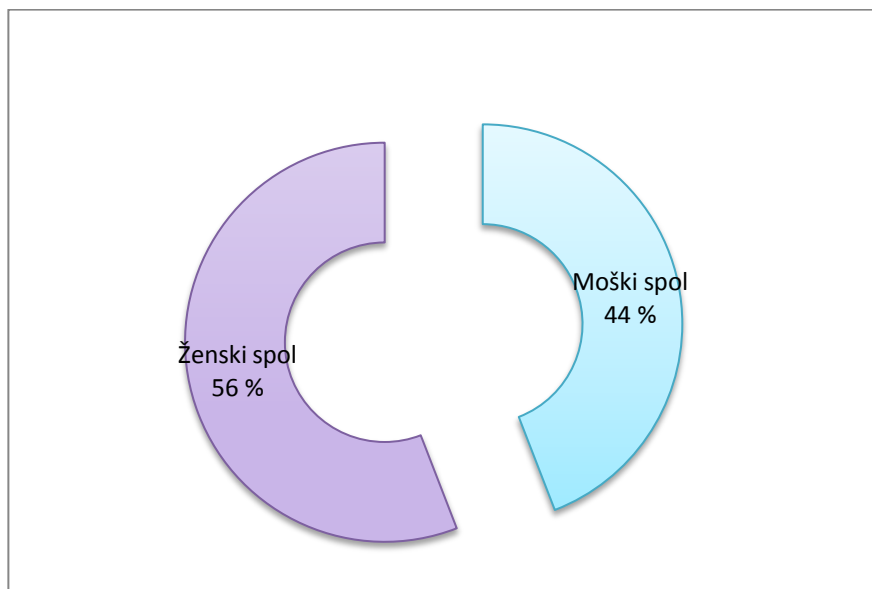
Graf 11: Razvrstitev učencev po barvi, s katero si predstavljajo čarovnico.



V 3. a-razredu si največ učencev čarovnico predstavlja v črni barvi. Nekaj učencev v modri, zeleni in vijolični, samo en učenec si čarovnico predstavlja v beli barvi.

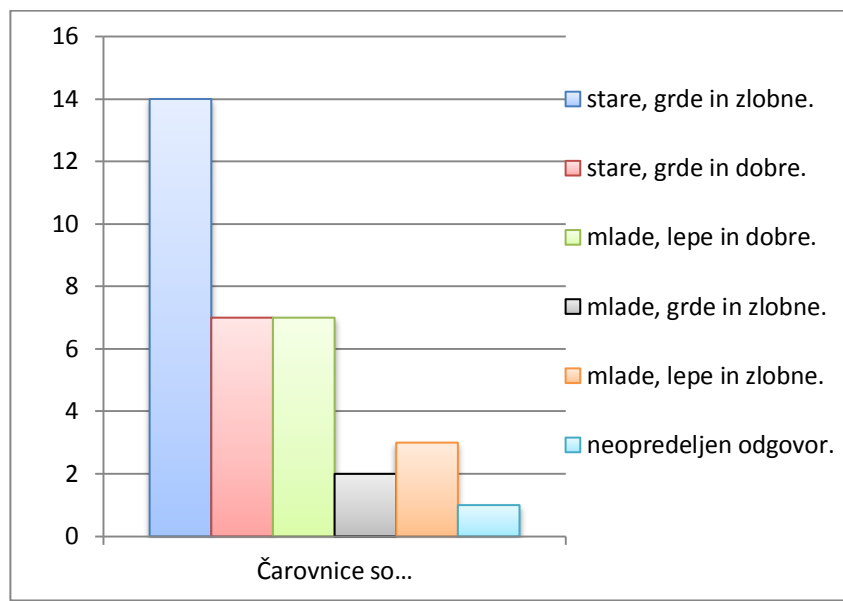
## 8. RAZRED

Graf 12: Razvrstitev anketiranih učencev po spolu.



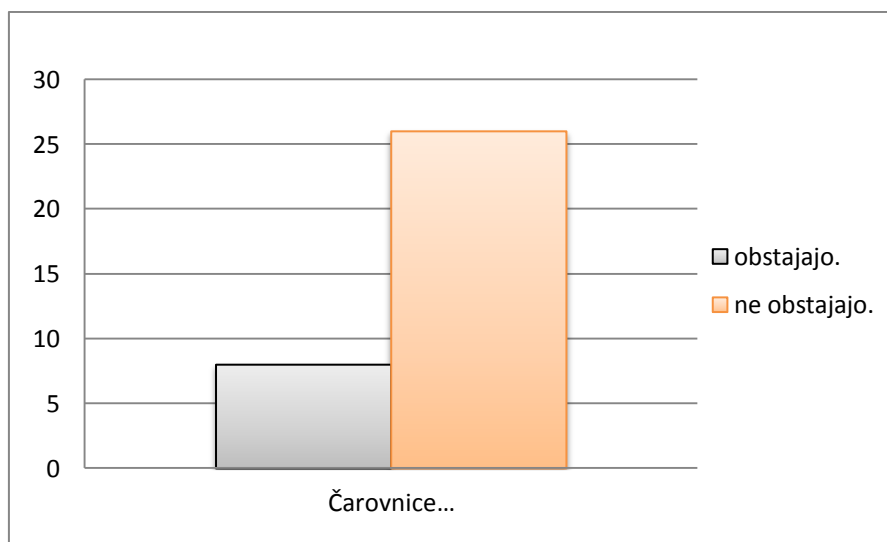
V 8. razredu sem anketirala 34 učencev. Ženskega spola je bilo 19 učenk, oziroma 56 % vseh anketiranih učencev v 8. razredu. Moškega spola je bilo 15 učencev, oziroma 44 % vseh anketirancev 8. razreda.

Graf 13: Razvrstitev učencev po tem, kako si predstavljajo čarovnico.



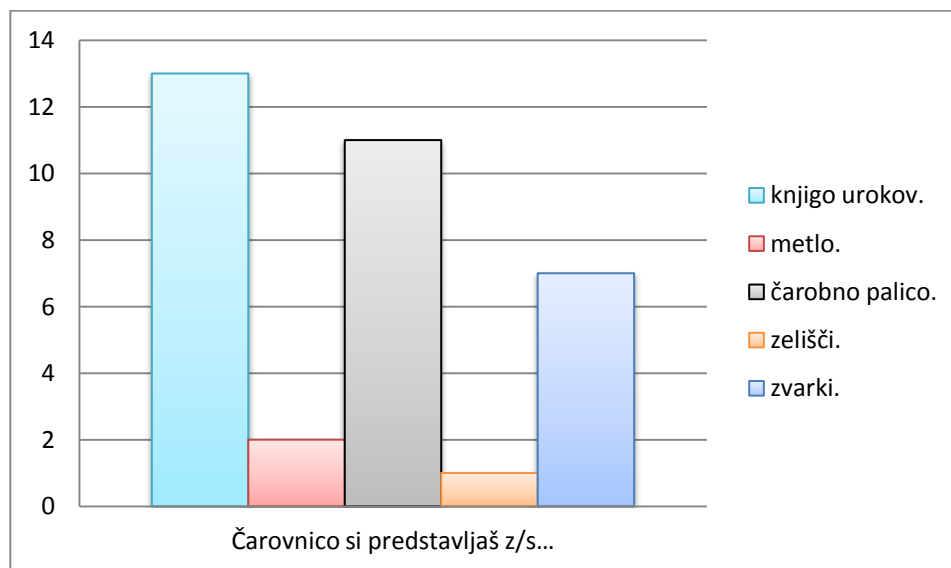
Učenci 8. razreda so izbrali kar 6 različnih odgovorov. Največ učencev meni, da so čarovnice stare grde in zlobne, en učenec pa je ostal celo neopredeljen.

Graf 14: Ali čarovnice res obstajajo?



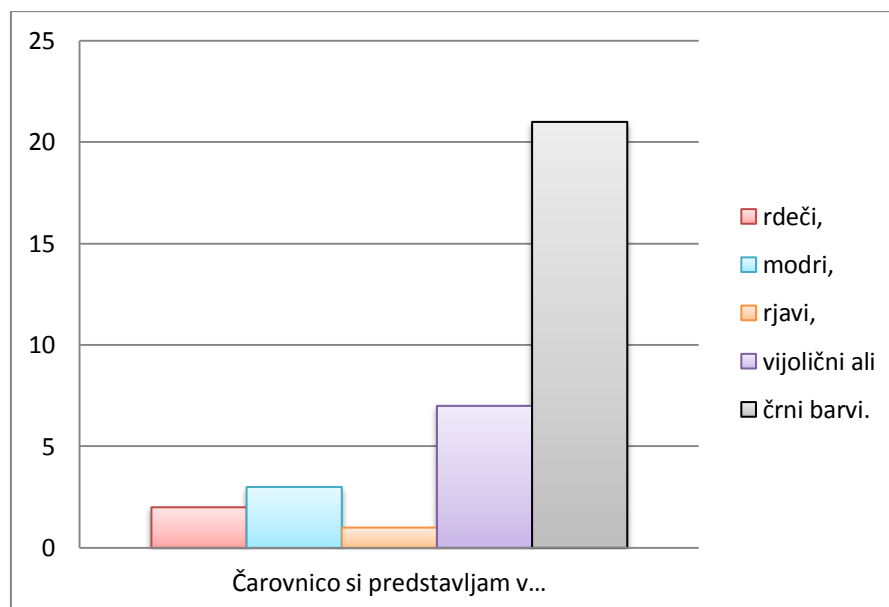
8 učencev 8. razreda misli, da čarovnice obstajajo, 26 učencev pa je izbralo trditev, da čarovnice ne obstajajo.

Graf 15: Razvrstitev učencev po predmetu, s katerim si čarovnico predstavljajo.



Učenci so pri tem vprašanju izbrali kar 5 različnih odgovorov. 1 učenec si čarovnico predstavlja z zelišči, 2 učenca pa z metlo. Največ učencev si čarovnico predstavlja s knjigo urokov.

Graf 16: Razvrstitev učencev po barvi, s katero si predstavljajo čarovnico.

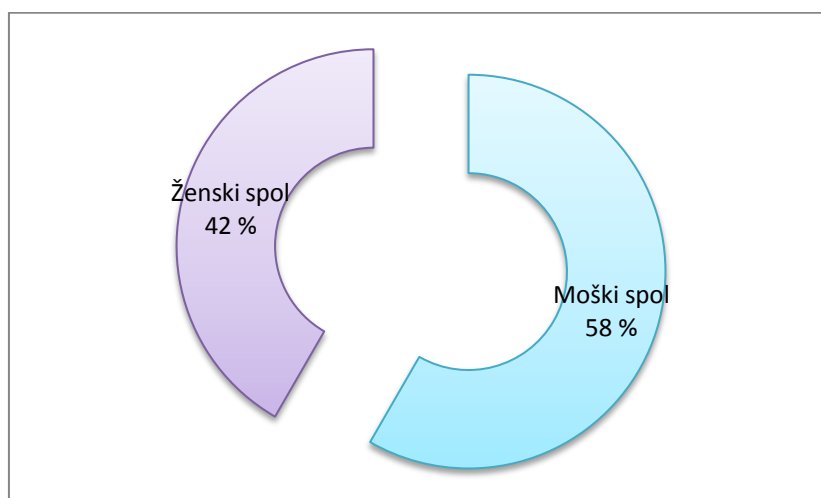


V 8. razredu si največ učencev čarovnico predstavlja v črni barvi. Nekaj učencev v modri, rdeči in vijolični, samo en učenec si čarovnico predstavlja v beli barvi.



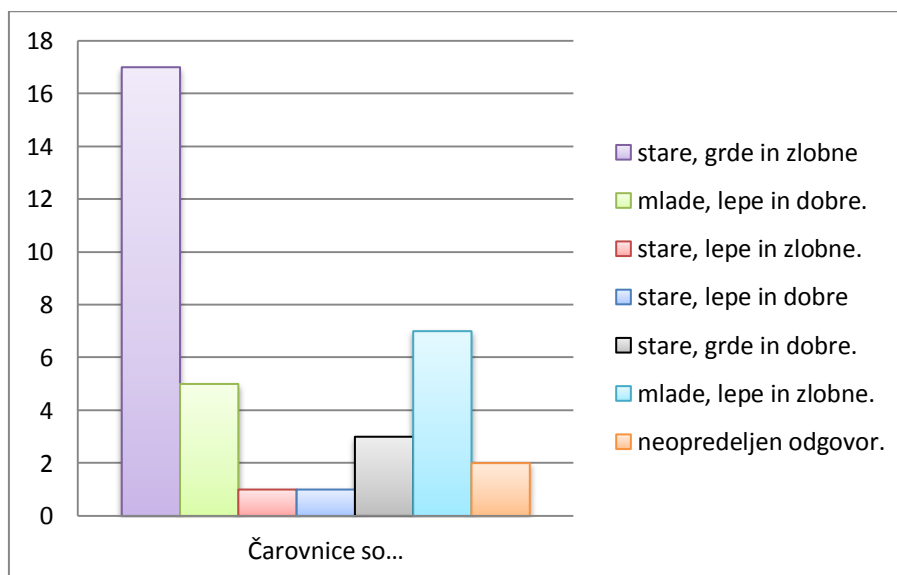
## 9. RAZRED

Graf 17: Razvrstitev anketiranih učencev po spolu.



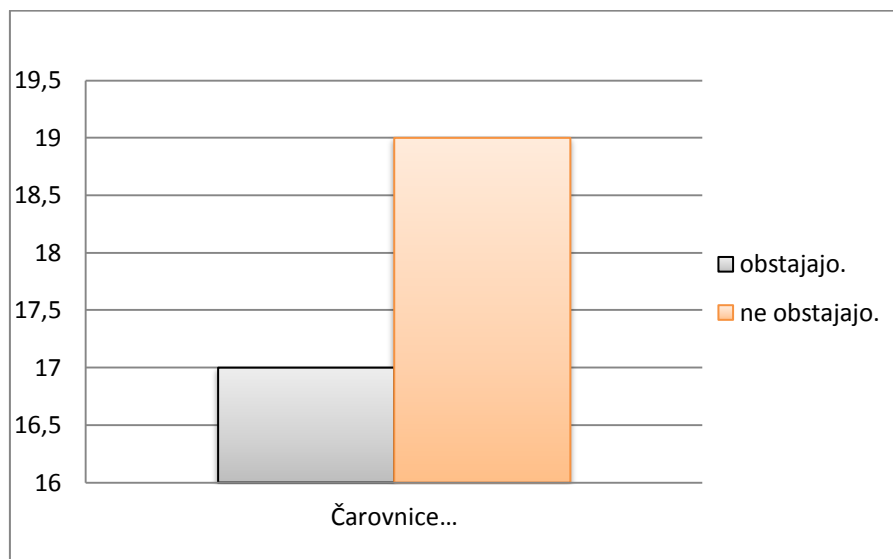
V 9. razredu sem anketirala 36 učencev. Ženskega spola je bilo 15 učenk, oziroma 42 % vseh anketiranih učencev v 9. razredu. Moškega spola je bilo 21 učencev, oziroma 58 % vseh anketirancev.

Graf 18: Razvrstitev anketiranih po tem, kako si predstavljajo čarovnico.



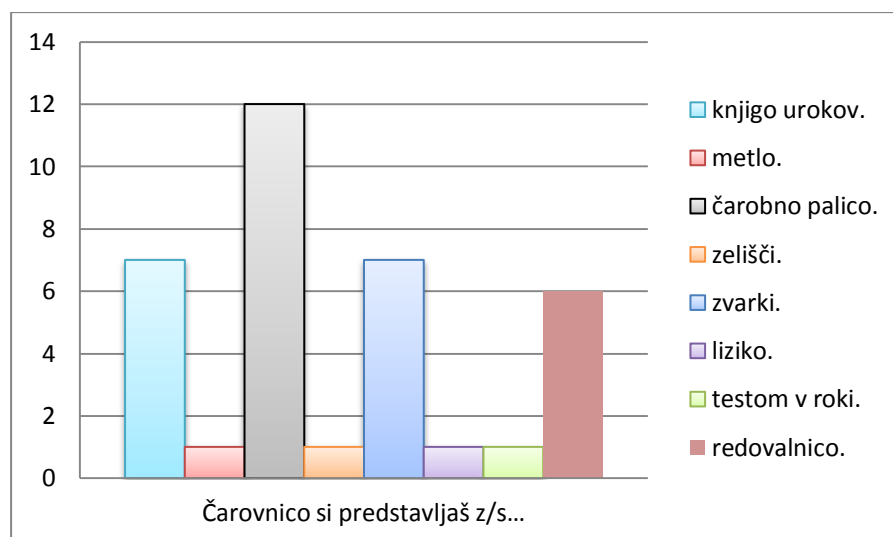
Učenci 9. razreda so izbrali kar 7 različnih odgovorov. Največ učencev meni, da so čarovnice stare grde in zlobne, 2 učenca pa sta ostala neopredeljena.

Graf 19: Ali čarovnice res obstajajo?



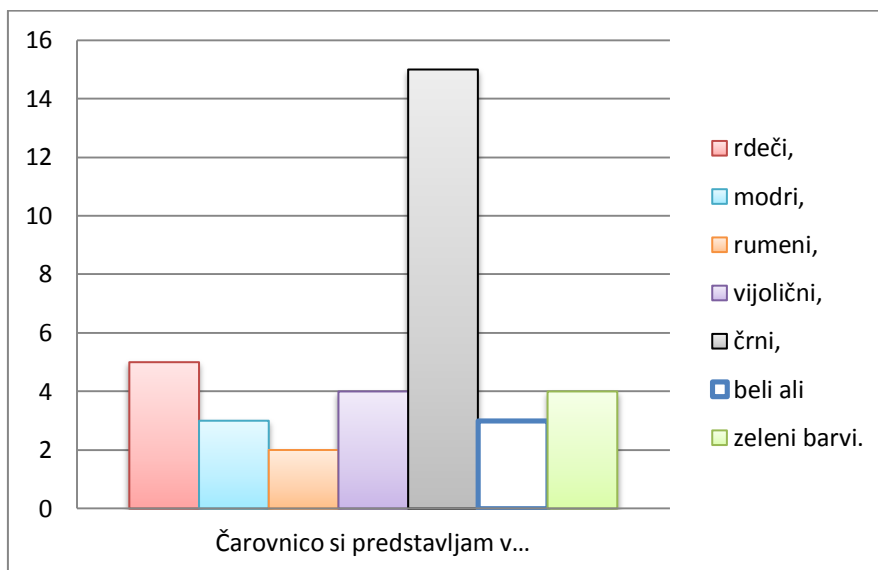
19 učencev meni, da čarovnice ne obstajajo, medtem ko kar 17 učencev meni, da čarovnice obstajajo. Zakaj si toliko učencev predstavlja, da čarovnice še vedno obstajajo, mi je bilo jasno po analizi naslednjega vprašanja.

Graf 20: Razvrstitev učencev po predmetu, s katerim si čarovnico predstavljajo.



Učenci so pri tem vprašanju izbrali kar 8 različnih odgovorov. Največ učencev si čarovnico predstavlja s čarobno palico. Ob tem vprašanju pa so se učencem porodile tudi nove zamisli, saj so napisali, da si čarovnico predstavljajo z liziko, s testom v roki, z redovalnico, metlo ...

Graf 21: Razvrstitev učencev po barvi s katero si predstavljajo čarovnico.



Največ učencev si čarovnico predstavlja v črni barvi. Preostali učenci pa si čarovnico predstavljajo v različnih barvah kot so rdeča, modra, vijolična, zelena, rumena, bela.

## 6.4 OVRŽENE IN POTRJE NE HIPOTEZE

Prvo hipotezo: V 8. in 9. razredu si večina učencev čarovnico predstavlja z zvarki, sem ovrгла, saj si največ učencev čarovnico predstavlja s čarobno palico. Menila sem, da si največ učencev čarovnico predstavlja z zvarki, saj sem v različni literaturi zasledila, da pisatelji in tudi ljudje ob besedi čarovnica pomislijo na mešanje napitkov, zvarkov, zelišč ... Ker je 8. in 9. razred seveda starejši, je verjetno prelistal več knjig in se seznanil z literaturo. To se kaže v raznolikosti odgovorov. Vendar sem sklepala napačno.

Druga hipoteza: V 2. razredu večina učencev ne zanika obstoj čarovnic. Mlajši otroci po navadi verjamejo v Božička, Miklavža, vile in druga nadnaravna bitja. Otroci še ne poznajo krutosti tega sveta zato jim dostikrat beremo pravljice, da bi jim olajšali resnico. Vendar je prekomerna gledanost televizije to spremenila in sem spet napačno sklepala? Ali večina učencev 2. razreda res verjame v obstoj čarovnic? V 2. razredu verjame, da čarovnice obstajajo samo en učenec, zato sem tudi to hipotezo ovrгла.

Večina anketiranih učencev v 3. razredu, si čarovnico predstavlja, kot mlado, lepo in dobro osebo, bom predstavila kot tretjo hipotezo. Kljub visokem upanju sem morala tudi to hipotezo ovreči. Ali je bila čarovnica otrokom vedno predstavljena le kot negativna oseba?

Večina anketiranih učencev, si čarovnico predstavlja v črni barvi, je četrta in zadnja hipoteza. V vseh razredih si je čarovnico največ učencev predstavljal o v črni barvi, tore lahko to hipotezo potrdim.

## 7 RISANJE ČAROVNICE

25. januarja sem obiskala 1. c-razred. Učencem sem prebrala nekaj odlomkov iz knjige Zelišča male čaravnice. Učencem knjige nisem pokazala, da ne bi videli ilustracij. Želela sem, da čarovnico narišejo po svojih predstavah. Najlepše izdelke sem vključila v raziskovalno nalogo.



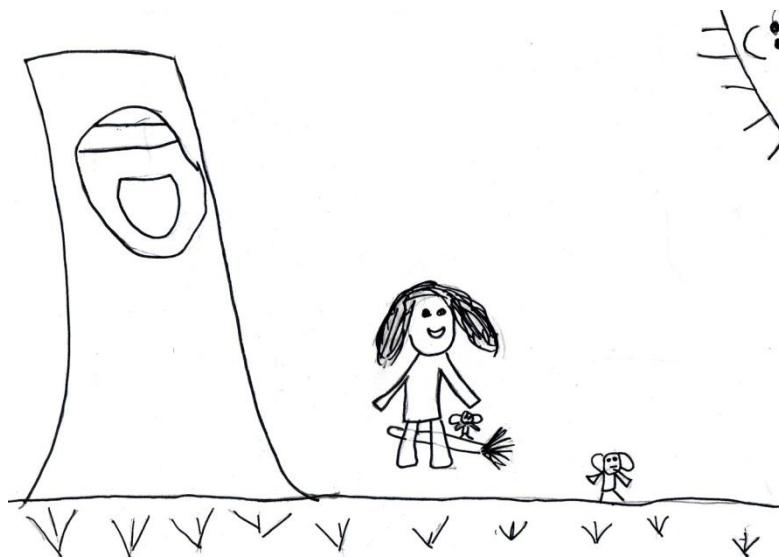
Slika 2: Risanje čaravnice (lasten vir)



Slika 3: Risanje čaravnice (lasten vir)



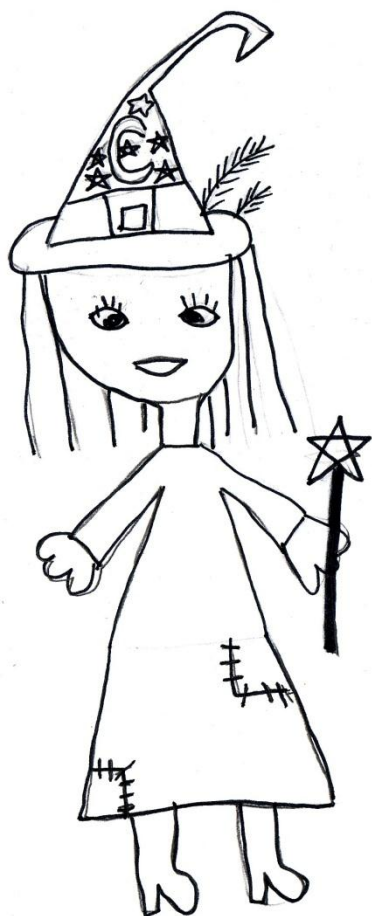
Slika 4: Čarovnica, 1. C-razred



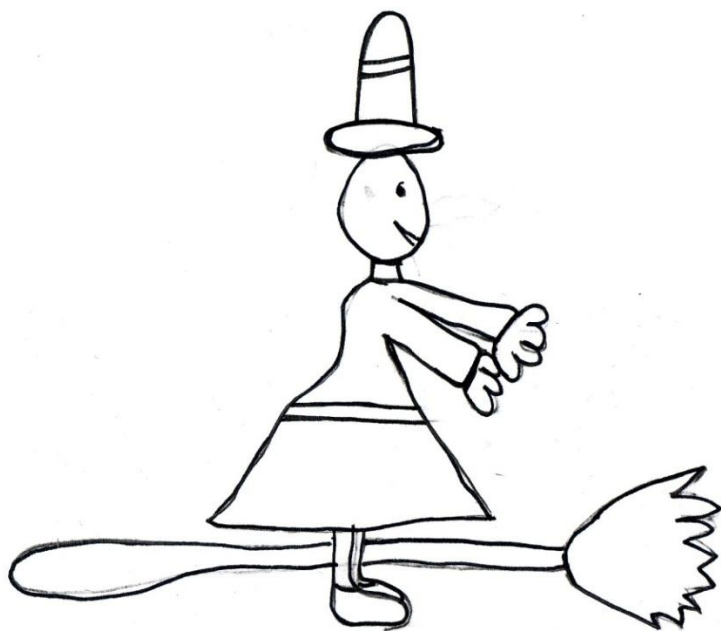
Slika 5: Čarovnica, 1. C-razred



Slika 6: Čarovnica, 1. C-razred



Slika 7: Čarovnica, 1. C-razred



Slika 8: Čarovnica, 1. C-razred

Tako pa si čarovnico predstavljajo v 8. razredu.



Slika 9: Čarovnica, 8. b-razred



Slika 10: Čarovnica, 8. b-razred



## 8 ZAKLJUČEK IN DRUŽBENA ODGOVORNOST

Skozi raziskovalno nalogo sem odkrila, da je bil čas čarovništva zelo krut. Sosedje, prijatelji, znanci, so lahko kogarkoli obtožili čarovništva. Morda samo zato, ker ga niso marali, ker je imel v lasti več zemlje ali pa zato, ker je bil drugačnega prepričanja. Bili so pripeljani na sodišča, kjer ni bilo milosti. Obtoženci so lahko doživeli smrt, mučenje ali pa preprosto sramotenje.

V današnjem času so takšne kazni prepovedane. Bolj popularna je bela magija, vedeževalke in zeliščarji so zelo zaželeni. Svet je manj krut.

Raziskovalna naloga bi morala bralcem pokazati pogled na preteklost skozi temačno plat, ki bi jo morali vsi poznati. Zato menim, da bo raziskovalna naloga nekako skušala bralce opozoriti na temačne pregone čarovnic. V šoli pregone čarovnic le omenimo in niso predstavljeni kot širša tema. To se mi zdi napačno, saj je to zelo pomemben del preteklosti. Kako smo ljudje takih krutosti sploh zmožni? Če že v šoli ne obdelujemo teme čarovništva, upam, da se bodo bralci v tej raziskovalni nalogi kaj več naučili. Morda jih ta tema pritegne in jo sami začnejo znova raziskovati.

Vendar se beseda čaravnica še vedno uporablja kot žaljivka. Zakaj? Preden želiš koga užaliti z besedo čaravnica, pomisli. Ta bi nekoga v preteklosti lahko stala življenja.

## 9 LITERATURA

### Knjižni viri:

- CUNNINGHAM, Scott. (1996). Enciklopedija čarovnih rastlin. Ljubljana: Založba Iskanja d. o. o.
- KOŠIR, Matevž. (1998). Na grmado z veščami. Kranj: Gorenjski muzej Kranj.
- VARL, Valentina, Dušan TOMAŽIČ in Sašo RADOVANOVIČ. (1997). Mariborske zgodbe. Maribor: Založba Kapital – Neto, d. o. o.
- KOŠIR, Matevž in Marjeta TRATNIK – VOLASKO. (1995). Čaravnice. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- JAKLIČ, Fran. (2001). Zadnja na grmadi. Celje: Mohorjeva družba.
- MARKOVČIČ, Maruška. (1998). Vračanje v dediščino. Idrija: Sklad za razvoj malega gospodarstva občin Idrija in Cerklje, Lokalni podjetniški center.
- RADOVANOVIČ, Sašo. (1997). Bog se usmili uboge grešne duše. Amen. Murska Sobota: Pomurska založba.
- RODE, Janko. (2001). Zeliščni vrt domača lekarna. Ljubljana: Kmečki glas.
- ČAROVNICE, vedeževalke, alkimisti. (1990). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- KING, Francis X. (1992). Enciklopedija magičnega in mističnega. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- SAUPE, Jürgen. (1994). Naravni zdravnik. Ljubljana: Slovenska knjiga.
- Kovač, Polonca. (2002). Zelišča male čaravnice. Ljubljana: DZS.

### Elektronski viri:

- Sodobne čaravnice. [Citirano 20. 11. 2012; 19.00]. Dostopno na spletnem naslovu: [http://www.pentagram.si/cgi-bin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st\\_pod=27&jezik=slo&templ=0](http://www.pentagram.si/cgi-bin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st_pod=27&jezik=slo&templ=0).
- XIII pravil sodobne čaravnice. [Citirano 20. 11. 2012; 19.30]. Dostopno na spletnem naslovu: [http://www.pentagram.si/cgi-bin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st\\_pod=26&jezik=slo&templ=0](http://www.pentagram.si/cgi-bin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st_pod=26&jezik=slo&templ=0).
- Magija barv. [Citirano 23. 11. 2012; 17.30]. Dostopno na spletnem naslovu: [http://www.pentagram.si/cgi-bin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st\\_pod=18&jezik=slo&templ=0](http://www.pentagram.si/cgi-bin/stran.pl?id=2&izris=izpisiNovico&st_pod=18&jezik=slo&templ=0).
- Črna umetnost. [Citirano 25. 11. 2012; 17.0 0]. Dostopno na spletnem naslovu: [http://www.belamagija.net/index.php?option=com\\_content&view=article&id=19&Itemid=92](http://www.belamagija.net/index.php?option=com_content&view=article&id=19&Itemid=92).
- Črna umetnost. [Citirano 25. 11. 2012; 17.0 0]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.eksorcist.com/simptomi-crne-magija-kaj-je-crna-magija/>.
- Bela magija. [Citirano 25. 11. 2012; 17.1 0]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.magico-vedezevanje.com/2010/02/bela-magija/>.

- Bela magija. [Citirano 25. 11. 2012; 17.20]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://belamagija.weebly.com/lekcije.html>.
- Bela magija. [Citirano 25. 11. 2012; 17.35]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.imperijmagije.com/magija.html>.

## PRILOGE

# ANKETA

## Kako si predstavljamo čaravnice?

Sem učenka 8. razreda in delam raziskovalno nalogo o čarovnicah. Prosim te, če lahko na spodnja vprašanja odgovoriš iskreno. Anketa je anonimna.

Hvala za sodelovanje!

Spol: Ž            M

Razred: \_\_\_\_\_

### Podčrtaj!

#### **Čaravnice so ...**

- a) stare/mlade
- b) grde/lepe
- c) zlobne/dobre

#### **Čaravnice ...**

ne obstajajo/obstajajo

### Obkroži!

#### **Čaravnico si predstavljaš z/s:**

- a) knjigo urokov
- b) zelišči
- c) zvarki
- d) čarobno palico
- e) drugo \_\_\_\_\_

#### **Čaravnico si predstavljam v ...**

- a) beli
- b) rumeni
- c) rdeči
- d) vijolični
- e) modri
- f) zeleni
- g) rjavi
- h) črni

**barvi.**

## INTERVJU

Spoštovani G. Jože Majes ,

sem učenka osnovne šole Tabor 1 in sodelujem pri projektu Mladi za napredek Maribora. Moja raziskovalna naloga temelji na procesih čarovništva skozi čas. Zelo bi mi pomagalo, če bi sodelovali in odgovorili na zastavljena vprašanja, ki vam jih prilagam.

1. S čim natančno se ukvarjate?
2. Ali verjamete v tako imenovane moči narave?
3. Kje ste se naučili spretnosti zeliščarstva?
4. Ali tudi sami pripravljate čarobne napitke?
5. Ste seznanjeni s čarovniškimi procesi (vaše mnenje o čarovniških procesih)?
6. Ali ste bili sami kdaj deležni stereotipov in žaljivk (čarovnik, coprnik, gospodar črne magije ...)?
7. Menite, da je mladina dobro seznanjena s spretnostmi zeliščarstva ali nasploh čaranja? Morda mladina preveč časa preživi doma za različnimi mediji?

Hvala za sodelovanje.